

Jaarverslag 2004

Pensioenfonds Stork

Jaarverslag 2004
Stichting Pensioenfonds Stork

Correspondentieadres
Postbus 398, 3800 AJ Amersfoort

Bezoekadres
Stadsring 191-195 Amersfoort

Telefoon (033) 4 798 798, Telefax (033) 4 798 777
Internet: www.pensioenstork.nl
E-mail: sps@pensioenstork.nl

Inhoudsopgave	Pagina	
1	Belangrijke kengetallen	4
2	Verslag van het Bestuur	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Pensioenen	13
2.3	Ontwikkeling deelnemersbestand en verplichtingen	13
2.4	Beleggingen	16
2.5	Uitvoeringsorganisatie	26
2.6	Communicatie	27
2.7	Tot besluit	28
3	Personalia	29
4	Jaarrekening 2004	31
4.1	Balans per 31 december	31
4.2	Mutatieoverzicht pensioenvermogen	32
4.3	Kasstroomoverzicht	33
4.4	Mutatieoverzicht pensioenvermogen naar actuariële resultaatcomponent	34
4.5	Toelichting behorende tot de jaarrekening	37
4.5.1	Toelichting op de balans per 31 december	41
4.5.2	Toelichting op het mutatieoverzicht pensioenvermogen	50
4.6	Algemene opmerkingen	53
5	Accountantsverklaring	54
6	Actuariële verklaring	55
7	Aangesloten ondernemingen	56
8	Historisch overzicht kengetallen	58
9	Verklarende woordenlijst	60

1 Belangrijke kengetallen

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Aantallen		
Aangesloten ondernemingen	54	57
Deelnemers	13.134	14.232
Gewezen deelnemers	26.797	27.425
Pensioengerechtigden	14.777	15.278
Bedragen (x € 1 miljoen)		
Pensioenvermogen	2.107	1.998
Technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer ¹	53	49
Contante waarde gefinancierde pensioenaanspraken ²	1.833	1.804
Dekkingsgraad (in %) op basis van gefinancierde pensioenaanspraken	112	108
Premies	70	69
Waardeoverdrachten (per saldo)	- 32	- 5
Uitkeringen	88	84
Totaal aan verrichte uitkeringen	131	107
Totaal beleggingen	2.166	2.110
Directe beleggingsopbrengsten	32	33
Indirecte beleggingsopbrengsten	<u>130</u>	<u>151</u>
Totale beleggingsopbrengsten	162	184
Rendement (in %)		
Totaal rendement	8,5	10,0

¹ Dit betreft de saldi op de Aanvullende Pensioenrekeningen die door de deelnemers zijn geopend. Deze saldi worden te zijner tijd aangewend voor de inkoop van pensioenaanspraken.

² De contante waarde tijdsevenredige pensioenaanspraken bedraagt ultimo 2004 € 1.888 miljoen.

2 Verslag van het Bestuur

2.1 Algemeen

Het in 2004 gevoerde beleid is gericht geweest op herstel van de reserves. De instrumenten die het Bestuur hiervoor ter beschikking staan zijn de hoogte van de premie, het beleggingsbeleid en de hoogte van de jaarlijkse indexatie. Naast de inzet van deze instrumenten is verder herstel van de financiële markten nodig. In 2004 heeft dit geresulteerd in een verbetering van de financiële positie van het fonds. Het Bestuur verwacht dat het nog enige jaren zal duren voordat de reserves voldoende zijn.

Financiële positie van het fonds

Tot de mogelijke introductie van het nieuwe Financieel Toetsingskader in 2006 worden de verplichtingen van een pensioenfonds gewaardeerd tegen een vaste rekenrente van 4%. Uitgaande van deze waarderingmethodiek trad in 2004 een aanmerkelijke verbetering van de financiële positie op. Door verder herstel van de financiële markten bedroeg het rendement over het totaal belegde vermogen 8,5%. Het pensioenvermogen is in 2004 met € 109 miljoen toegenomen. Tegenover deze stijging van het pensioenvermogen staat een toename van de pensioenverplichtingen van € 33 miljoen. De toename van de pensioenverplichtingen in 2004 is beperkt door een collectieve waardeoverdracht van de opgebouwde rechten van de werknemers van de voormalige Capital Assets bedrijven aan het Bedrijfstakpensioenfonds Metalektro. De bijbehorende voorziening bedroeg rond € 22 miljoen. Per saldo is in 2004 € 76 miljoen aan de reserves toegevoegd.

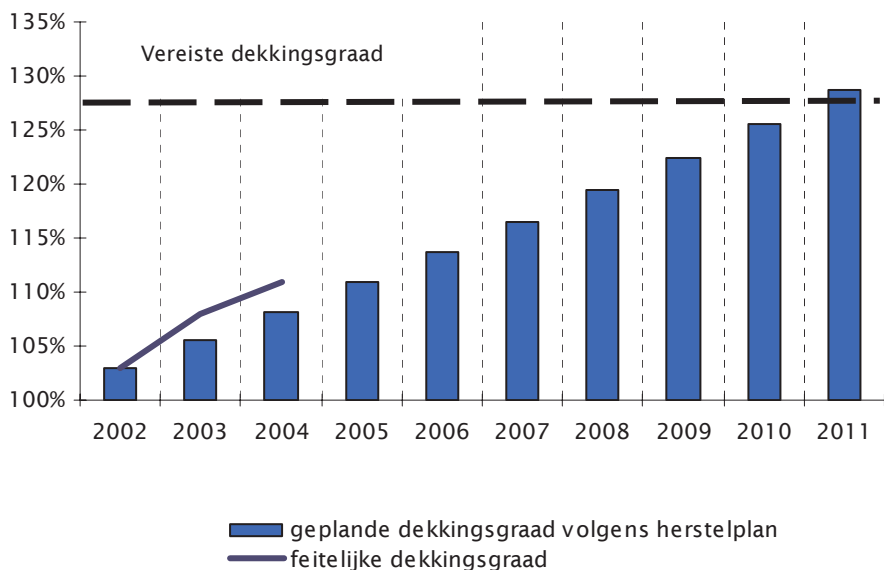
	Pensioen- vermogen	Pensioen- verplichtingen ³	Reserves	Dekkings- graad
	(€ mln)	(€ mln)	(€ mln)	(%)
Ultimo 2004	2.107	1.886	221	112
Ultimo 2003	1.998	1.853	145	108
Groei in 2004	109	33	76	4

Tabel 1: Verloop dekkingsgraad

De dekkingsgraad is in 2004 toegenomen met 4 procentpunt tot 112%. Deze stijging ligt boven het niveau dat voor 2004 was voorzien in het herstelplan. In het herstelplan was een dekkingsgraad geraamd van 108%. De cashflow was in 2004 positief. De pensioenuitkeringen werden volledig gedekt door de directe beleggingsopbrengsten en de premieontvangsten.

³ Inclusief technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer.

Dekkingsgraad

Figuur 1: Ontwikkeling dekkingsgraad

Kostendekkende premie

In lijn met het herstelplan is de pensioenpremie per 1 april 2004 verhoogd met 5% tot een niveau van 24,68% van de pensioengrondslag.

De jaarlijks te ontvangen pensioenpremie is een doorsneepremie die vooraf door het Bestuur wordt vastgesteld. Uit de actuariële analyse van het resultaat over 2004 blijkt dat de in het verslagjaar ontvangen premie toereikend (€ 70,2 miljoen) is geweest om de actuariële kosten te dekken.

Voor 2005 is de minimaal te ontvangen kostendekkende doorsneepremie vastgesteld op 25,68% van de pensioengrondslag. Bij de vaststelling van de premie is rekening gehouden met een verwacht beleggingsrendement van 6,4%. In het herstelplan is voor ultimo 2005 een dekkingsgraad geraamd van 111%.

Beleggingsbeleid

De diversificatie van de beleggingsportefeuille is vergroot door het opnemen van complementaire beleggingen in de strategische beleggingsmix. Het betreft hier een strategisch belang van 5% ten laste van het belang van vastrentende waarden in deze mix.

Indexatie

De pensioenaanspraken van deelnemers, slapers en gepensioneerden zijn in 2004 niet verhoogd met een toeslag. Dit betekent feitelijk een indexatiekorting van 1,98% ten opzichte van de ontwikkeling van het consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens. Per 1 januari 2005 zijn alle aanspraken verhoogd met 0,39%. Hierdoor is een korting toegepast van 0,26% op de prijsindex en van 2,35% op de loonindex. In de jaarrekening over 2004 is rekening gehouden met dit besluit.

Met de ontwikkeling van de solvabiliteit ligt het fonds op schema ten aanzien van het herstel van de reserves. Voor verdere versterking van de reserves is, naast een substantieel positief beleggingsresultaat, ook matiging in de toeslagverlening noodzakelijk. Er dient ook in de komende jaren rekening te worden gehouden met geen dan wel beperkte indexatie.

Nieuw Financieel Toetsingskader

Het voornemen bestaat om per 1 januari 2006 de nieuwe Pensioenwet in te voeren. In de nieuwe Pensioenwet is een nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) voorzien. Hierover is in 2004 door De Nederlandsche Bank (DNB) een consultatienota gepubliceerd. Het nieuwe Financieel Toetsingskader is gebaseerd op de uitgangspunten die vastgelegd zijn in de Hoofdlijnnota en waarover de Tweede Kamer zich op 11 maart 2004 positief heeft uitgelaten.

In haar brief van 21 oktober 2004 heeft DNB uiteengezet op welke wijze zij het financiële toezicht op pensioenfondsen vorm wil gaan geven in de periode tot de invoering van de nieuwe Pensioenwet. Pensioenfondsen wordt de mogelijkheid geboden om in de periode tot invoering van de nieuwe Pensioenwet te opteren voor toezicht dat is gebaseerd op de uitgangspunten van de Hoofdlijnnota.

Belangrijke elementen uit deze nota zijn de marktconforme waardering van het pensioenvermogen en -verplichtingen, het duidelijke onderscheid tussen voorwaardelijke en onvoorwaardelijke pensioenaanspraken alsmede de zekerheidsmaat voor de onvoorwaardelijke aanspraken. Bij een marktconforme waardering van de pensioenverplichtingen is de disconteringsvoet (rekenrente) afgeleid van de relevante rente op de financiële markten.

	Pensioen- vermogen	Pensioen- verplichtingen ⁴	Reserves	Dekkings- graad
	(€ mln)	(€ mln)	(€ mln)	(%)
nFTK (fair value)	2.107	1.904	203	111
APP (4% rekenrente)	2.107	1.886	221	112

Tabel 2: Vergelijking dekkingsgraad op basis van fair value en 4% rekenrente

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat de pensioenverplichtingen op basis van een marktconforme waardering € 18 miljoen hoger zijn dan op basis van 4% rekenrente. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat de verplichtingen onder het nFTK-regime tegen een gemiddeld hogere disconteringsvoet worden gewaardeerd. Daarentegen worden bij de waardering volgens het nFTK een opslag voor onvermijdbaar risico en ontwikkeling van de overlevingstafels opgenomen in de contante waarde pensioenverplichtingen die daardoor per saldo hoger wordt.

⁴ Inclusief technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer en reserve algemene risico's respectievelijk TSO en NSA opgeslagen.

Pensioenfonds Stork heeft voor 2004 gekozen voor voortzetting van bestaand toezichtbeleid, gebaseerd op de Actuariële principes pensioenfondsen (februari 1997), de beleidsregel van 30 september 2002 en de brief van 17 maart 2004. Voor 2005 moet nog een keuze worden gemaakt.

Bestuurszaken

Het Bestuur is in het verslagjaar zeven keer in vergadering bijeen geweest. Naast reguliere onderwerpen als het jaarverslag over 2003, de vaststelling van de pensioenpremie en de indexering voor het jaar 2005 was het transitieproces van direct naar indirect vastgoed een belangrijk onderwerp van gesprek in het Bestuur. In het bijzonder is de afronding van de reorganisatie van de portefeuille Amerikaans vastgoed uitgebreid aan de orde geweest. Ook werd door het Bestuur aandacht besteed aan de opname van complementaire beleggingen in de beleggingsmix, de voortgang van het herstelplan en het beleid bij in- en uittreding van ondernemingen.

In december 2004 heeft het Bestuur besloten tot een statutenwijziging waarmee het Bestuur wordt teruggebracht van twaalf naar tien leden. Tevens is de zittingsperiode voor alle bestuursleden beperkt tot drie maal vier jaar. Volgens het rooster van aftreden waren de heren J. Noordhoek en H.G. Oude Brinkhuis in 2004 aan de beurt om af te treden. In de opvolging van laatstgenoemde is voorzien door de benoeming van de heer H. Duijst. Daarnaast zijn de heren W.F. Hessels, A.W.M. Kaandorp, J.P.M. Kannekens en G.J.M. Reijnen in 2004 tussentijds afgetreden. In hun opvolging is voorzien door de benoeming van de heren A.Th. Albers, J.R.N.A. Cornuit, W.F. van Dorp en J.C. Plat. Het Bestuur is de heren Hessels, Kaandorp, Kannekens, Noordhoek, Oude Brinkhuis en Reijnen veel dank verschuldigd voor de wijze waarop zij hun bestuursfunctie hebben vervuld.

Naast het Bestuur kent het pensioenfonds een Audit Committee. In deze committee hebben thans drie bestuursleden zitting. De committee vergadert minstens vier keer per jaar. Aan de orde is ondermeer geweest de jaarrekening 2003, de reorganisatie van de portefeuille Amerikaans vastgoed, de nieuwe gedragscode, de procuratie-instructie, het beleid bij in- en uittreding van ondernemingen en collectieve waardeoverdrachten.

Klachten- en geschillencommissie / Ombudsman Pensioenen

In het kader van de bij Pensioenfonds Stork bestaande klachten- en geschillenregeling zijn in de loop van 2004 drie zaken door de commissie behandeld. Deze hadden betrekking op partnerpensioen, voortzetting van de deelneming en premierestitutie. Eén zaak werd in het voordeel van de klager beslist; in de twee andere zaken werd het standpunt van het fonds door de commissie bevestigd. De in het vorige jaarverslag gememoreerde toetsing van een zaak door de Ombudsman Pensioenen heeft geresulteerd in een voor de klager positieve uitspraak.

Deelnemersraad

Er hebben in 2004 twee deelnemersraadsvergaderingen met het Bestuur plaatsgevonden. In deze vergaderingen heeft de Deelnemersraad het Bestuur decharge verleend terzake het gevoerde beleid in 2003, positief geadviseerd over het voorgenomen besluit inzake de pensioenpremie en indexatie 2005, en het beleggingsplan 2005 als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de statuten goedgekeurd. Verder heeft de Deelnemersraad in 2004 enkele noodzakelijke statuten- en reglementswijzigingen goedgekeurd.

In 2004 hebben zich 10 mutaties in de Deelnemersraad voorgedaan: uitgetreden zijn de heren A.M.A. van Gent, G.M. Heerschop, J.C. Plat, C. Ruurs en A. van Stiphout; toegetreden zijn de heren J. Bosma, A.T. Ebbing, R. van Elst, G.H.S. ten Hagen en H.B. Tuil.

Het Bestuur spreekt haar dank uit aan de leden van de Deelnemersraad voor de constructieve en professionele wijze waarop zij in het afgelopen jaar hun functie hebben vervuld.

Autoriteit Financiële Markten

Met ingang van 1 december 2003 valt het effectentypisch gedragstoezicht op pensioenfondsen onder de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Als gevolg hiervan moeten pensioenfondsen op 1 september 2004 voldoen aan de voorschriften van de AFM voor effectentypisch gedragstoezicht. Voor de uitoefening van het gedragstoezicht maakt de AFM gebruik van het zogenaamde bijdragemodel waarin iedere instelling in een self assessment aangeeft in welke mate zij bijdraagt aan de doelstellingen van de Wet toezicht effectenverkeer 1995. Pensioenfonds Stork heeft ultimo 2004 haar self assessment aangeleverd bij de AFM. Als gevolg van het uitoefenen van het effectentypisch gedragstoezicht door de AFM hebben de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen (VB), de stichting voor Ondernemings-PensioenFondsen (OPF) en de Unie van Beroepspensioenfondsen (UvB) de bestaande modelgedragscode aangepast. De nieuwe model gedragscode is gebaseerd op de voormalige OPF/VB Modelgedragscode en de regelgeving van AFM en DNB. In de loop van 2004 is deze nieuwe gedragscode ingevoerd voor bestuursleden, medewerkers en adviseurs van Pensioenfonds Stork ter vervanging van de eerder ingestelde OPF/VB Modelgedragscode.

Corporate governance

Corporate governance heeft de laatste tijd veel aandacht gekregen. In dit kader zullen bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen zich moeten afvragen of de eigen governance voldoet aan de hedendaagse eisen. Een goede corporate governance is zowel een steunpilaar voor het duurzaam voortbestaan van ondernemingen als voor de beleggingsresultaten van pensioenfondsen. Onderdeel van de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen als aandeelhouders is het stembeleid. Omdat Pensioenfonds Stork nagenoeg de gehele beleggingsportefeuille in beheer heeft gegeven bij derden, speelt het stembeleid geen directe rol.

Voor wat betreft de governance bij pensioenfondsen dient enerzijds onderscheid gemaakt te worden tussen de verantwoordelijkheid voor pensioen als arbeidsvoorwaarde (pension governance) en anderzijds het functioneren van het pensioenfonds (pensionfund governance). Tot pensionfund governance behoort ondermeer het zorgvuldig nemen van besluiten, het waarborgen van adequaat toezicht, het afleggen van verantwoording, het op peil houden van de deskundigheid van het Bestuur en het op begrijpelijke wijze communiceren met de doelgroepen.

Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (OPF) heeft in 2004 een aantal aanbevelingen voor Goed Pensioenfonds Bestuur geformuleerd. Deze aanbevelingen zijn gecommuniceerd met het Bestuur van Pensioenfonds Stork. Dit heeft er mede toe geleid dat de zittingstermijn van alle bestuursleden statutair is beperkt. Tevens heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan Allen & Overy en Boer & Croon gevraagd aanbevelingen te doen betreffende pensionfund governance. Het ligt in de bedoeling de geformuleerde aanbevelingen op de voet te zullen volgen voor een verdere verdieping van de pensionfund governance.

Ontwikkelingen op pensioengebied

Wetsvoorstel VUT, prepensioen en levensloop

Door het kabinet is een wetsvoorstel ingediend om met ingang van 1 januari 2006 de fiscale steun voor VUT en prepensioen af te schaffen. Dit is gedaan in het kader van het kabinetsbeleid om ouderen langer aan het werk te houden.

Voor werknemers die op 1 januari 2005 55 jaar of ouder zijn, komt er een overgangsregeling. De Eerste en Tweede Kamer hebben reeds ingestemd met het wetsvoorstel.

De fiscale facilitering blijft gehandhaafd voor de opbouw van een ouderdomspensioen dat niet eerder ingaat dan op de 65-jarige leeftijd (pensioenrichtleeftijd). Het levenslange ouderdomspensioen mag op 65-jarige leeftijd 100% van het laatstverdiende pensioengevende salaris bedragen. Dit ouderdomspensioen mag ingaan vóór het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. Dat is dan alleen mogelijk indien het pensioen op basis van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen wordt herrekend ten opzichte van de 65-jarige leeftijd.

In plaats van VUT en prepensioen wordt een fiscaal ondersteunde levensloopregeling geïntroduceerd. Werknemers mogen in deze regeling per jaar maximaal 12% van het loon belastingvrij sparen. Het gespaarde bedrag kan worden aangewend voor de financiering van onbetaald verlof gedurende de loopbaan en/of voor het eerder met pensioen gaan. Het maximale bedrag dat gespaard mag worden, bedraagt 210% van het jaarloon. Dit komt overeen met een verlof van 3 jaar tegen 70% van het laatstverdiende loon.

De pensioenregeling van Pensioenfonds Stork is reeds ingericht op een pensioenleeftijd van 65 jaar, met een te bereiken pensioen van 70% van het gemiddeld verdiende loon bij 40 dienstjaren. Op welke wijze de pensioenregeling aan het bovenstaande moet worden aangepast, zal sterk afhangen van de wijze waarop de sociale partners in de bedrijfstak VUT en prepensioen gaan vervangen: door een levensloopregeling of een verbeterde ouderdomspensioenregeling.

Wetsvoorstel arbeidsongeschiktheid

De WAO wordt met ingang van 1 januari 2006 vervangen door de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Onderdeel van deze nieuwe wet zijn de Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA) en de Wet regeling werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA). Naar het zich laat aanzien, zullen de Eerste en Tweede Kamer hun goedkeuring geven aan het wetsvoorstel. Voor een IVA-uitkering komen alleen die werknemers in aanmerking die volledig arbeidsongeschikt zijn (d.w.z. in de klasse 80-100%) en waarvan herstel niet te verwachten is. De uitkering bedraagt evenals nu 70% van het laatstverdiende loon, afgetopt op het maximum dagloon.

De WGA is van toepassing voor werknemers die tussen 35% en 80% arbeidsongeschikt zijn. Het is de plicht van werkgever en werknemer om vervangend werk te zoeken. Indien vervangend werk wordt gevonden, wordt het verschil tussen het oude en nieuwe loon voor 70% aangevuld. Indien geen werk wordt gevonden, zal men terugvallen op de WW en later op een bijstandsuitkering.

Werknemers die voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard, hebben geen recht op een uitkering. Werkgever en werknemer dienen beiden te zoeken naar aangepast werk. Een lager loon behoort tot de mogelijkheden. Ontslag kan alleen met wederzijds goedvinden. Voor deze categorie zal een verzekering voor beroepsrisico's moeten worden afgesloten door de werkgever.

In hoeverre de pensioenregeling van Pensioenfonds Stork op de nieuwe arbeidsongeschiktheidswetgeving moet worden aangepast, zal afhangen van de mate waarin de werkgever aanvullingen gaat verstrekken in het kader van de wet WIA.

Nieuwe internationale verslaggevingregels

Met ingang van 1 januari 2005 gelden voor alle Europese beursgenoteerde ondernemingen krachtens een verordening van de Europese Commissie en Ministers nieuwe internationale verslaggevingregels, de zogeheten International Financial Reporting Standards (IFRS). Hierdoor wordt de internationale vergelijkbaarheid tussen ondernemingen vergroot. De nieuwe verslaggevingregels komen erop neer dat tekorten, overschotten, winsten en verliezen in de pensioensfeer doorwerken in de jaarrekening van de onderneming, ook als er sprake is van een eigen pensioenfonds. Onderscheid moet hierbij worden gemaakt tussen de toegezegde bijdrageregeling en de toegezegde pensioenregeling.

Een pensioenregeling kan als een toegezegde bijdrageregeling (defined-contribution) worden gekwalificeerd, als er voor de werkgever geen in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen bestaan tot het betalen van aanvullende bijdragen ingeval sprake is van tekorten bij het pensioenfonds. In dat geval hoeven alleen de betaalde pensioenpremies in de jaarrekening te worden verantwoord. Is een dergelijke verplichting wel aanwezig, dan is sprake van een toegezegde pensioenregeling (defined-benefit). De financiële positie van het pensioenfonds kan dan het resultaat van de onderneming gaan beïnvloeden.

Bij ondernemingen die zijn aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds mag een toegezegde pensioenregeling voorlopig als een toegezegde bijdrageregeling worden behandeld, indien en zolang het betreffende bedrijfstakpensioenfonds de cijfers nog niet kan uitsplitsen naar de bij dat fonds aangesloten ondernemingen. Voor Stork gelden voor het ouderdomspensioen de verslaggevingregels behorend bij een toegezegde pensioenregeling. Vanwege het verzekerd zijn van VUT en prepensioen bij het bedrijfstakpensioenfonds gelden voor die aanspraken de verslaggevingregels behorend bij een toegezegde bijdrageregeling.

Nieuwe Pensioenwet

Per 1 januari 2006 is de invoering van de nieuwe Pensioenwet voorzien. Hierin wordt de huidige Pensioen- en spaarfondsenwet geheel aan de tijd aangepast. Tevens worden in de Pensioenwet de nieuwe beleidswijzigingen, de taakafbakening tussen pensioenfondsen en verzekeraars alsook het nieuw Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen geïmplementeerd. Naar verwachting zal het wetsvoorstel vóór de zomer van 2005 bij de Tweede Kamer worden ingediend. De belangrijkste wijzigingen kunnen als volgt worden samengevat:

- alleen ondernemingen die tot eenzelfde groep of concern behoren, mogen bij het pensioenfonds voor die groep van ondernemingen aangesloten zijn. Naar verwachting komt er een overgangsregeling om ondernemingen die niet aan de concerndefinitie voldoen de tijd te geven naar een andere pensioenverzekeraar om te zien;
- de pensioentoezegging van de werkgever moet worden vastgelegd in een zogeheten pensioenovereenkomst. In deze overeenkomst moet onder andere zijn verwoord welk pensioensysteem voor de werknemer van kracht is en welke risico's hieraan verbonden zijn;
- de verhouding tussen werkgever en pensioenuitvoerder moet worden geregeld in een aparte uitvoeringsovereenkomst. In de Pensioenwet zal worden aangegeven aan welke verplichtingen deze overeenkomst tenminste moet voldoen;
- aan de communicatie naar de (gewezen)deelnemers toe zullen meer eisen worden gesteld dan nu het geval is.

2.2 Pensioenen

Statuten en Reglementen

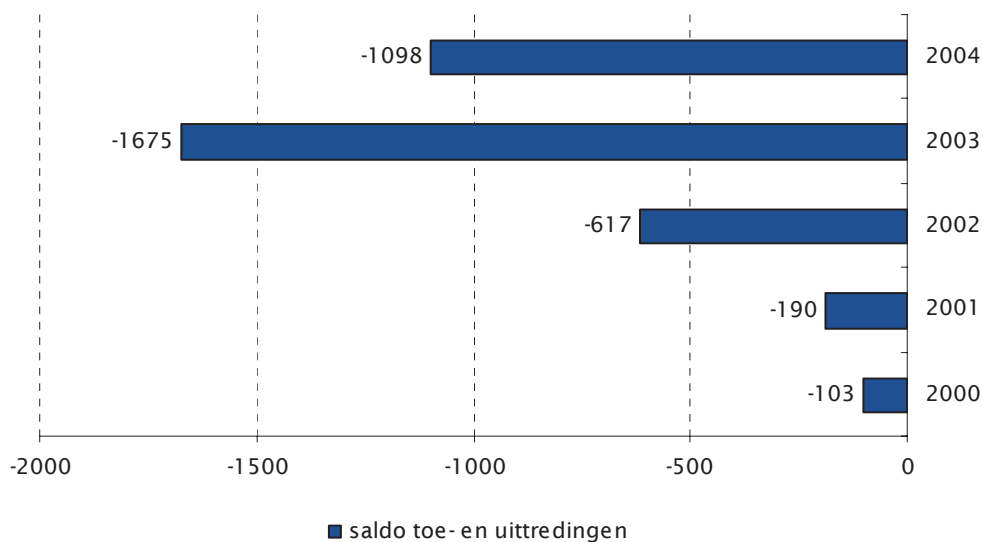
Zoals reeds eerder aangegeven zijn de statuten aangepast in verband met het terugbrengen van het aantal bestuursleden en de te hanteren bestuurstermijn.

De reglementen zijn aangepast aan de per 1 juni 2004 in werking getreden Wet Fiscale Behandeling van Pensioenen, ook wel bekend als de “Witteveen-wetgeving”. Het fonds is nog in afwachting van de goedkeuring van de belastingdienst. Deze reglementswijziging betreft met name het verlagen van het fiscale maximum voor ouderdoms- en weduwenpensioen en het verhogen van de minimum pensioenleeftijd naar 60 jaar. Verder zijn enkele kengetallen in het verslagjaar geactualiseerd.

2.3 Ontwikkeling deelnemersbestand en verplichtingen

Ontwikkeling deelnemersbestand

Het aantal deelnemers nam in 2004 per saldo met 1.098 af tot 13.134. Het aantal gewezen deelnemers nam eveneens af en wel met 628 tot 26.797. Uit onderstaande grafiek blijkt dat over de afgelopen 5 jaar de uittredingen de toetredingen overtreffen.

Figuur 2: Saldo toe- en uittredingen

Een volledig verloop van de deelnemers is weergegeven in onderstaand schema.

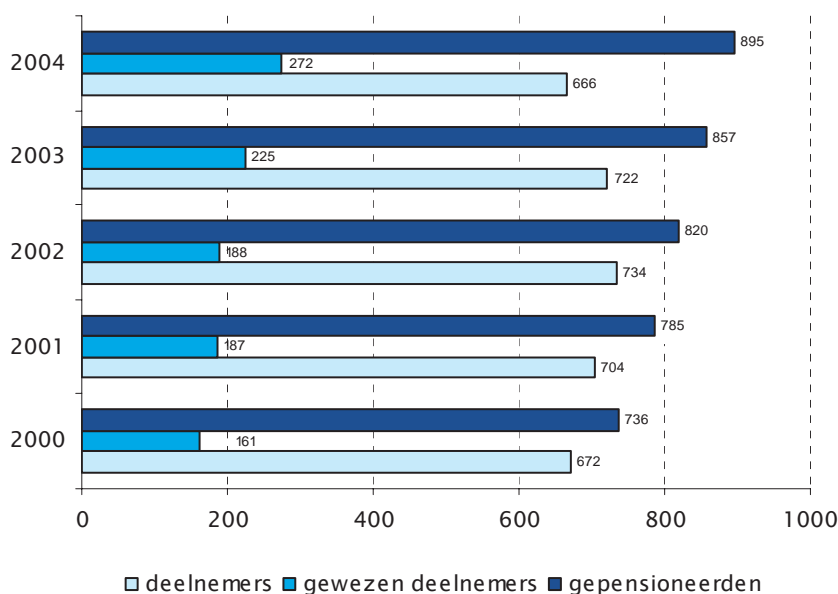
Verloop	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Ingegaan pensioen		
			ouderdoms-pensioen	nabestaanden-pensioen	overigen
Stand per ultimo 2003	14.232	27.425	8.704	5.603	971
Toetreding	800	1.526	-	357	90
Vertrek	-1.526	-	-	-	-
Pensionering	-329	-656	985	-	-
Overlijden	-43	-109	-414	-329	-
Andere oorzaken	-	-292	-1.146	-85	41
Waardeoverdrachten	-	-1.097	-	-	-
Stand per ultimo 2004	13.134	26.797	8.129	5.546	1.102

Het aantal onder “overigen” bestaat uit wezen-, vroeg- en arbeidsongeschiktheidspensioen. Onder “Andere oorzaken” is verantwoord de afname vanwege het verval van aanspraken, pensioenafkopen en correcties.

Tabel 3: Verloop deelnemers

Contante waarde pensioenverplichtingen

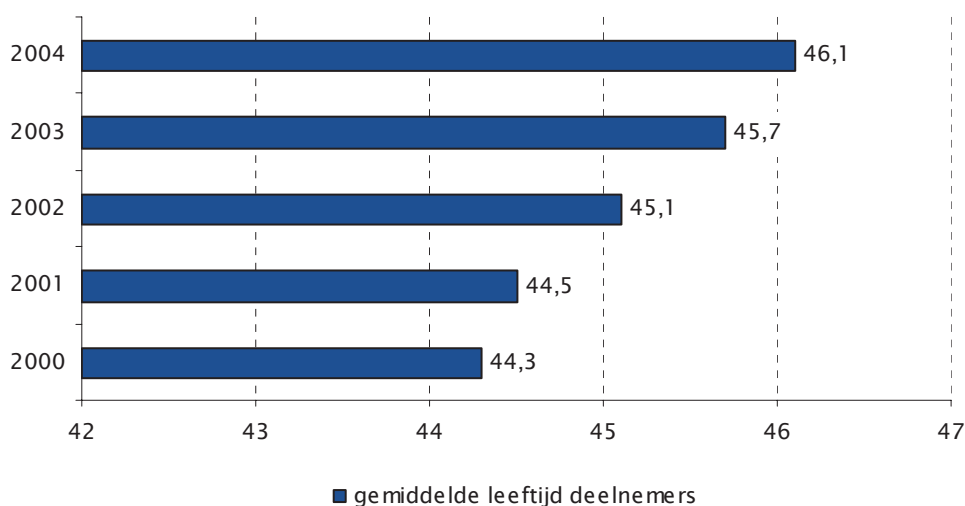
De contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen is per ultimo 2004 toegenomen tot € 1.833 milioen. In onderstaande grafiek waarin een onderverdeling is opgenomen van de contante waarde pensioenverplichtingen naar verschillende categorieën kan worden waargenomen dat de trend van de afgelopen jaren is voortgezet: het aandeel van de gepensioneerden en gewezen deelnemers is enigszins toegenomen en het aandeel van de deelnemers is teruggelopen.

Figuur 3: Contante waarde pensioenverplichtingen naar categorie

Gemiddelde leeftijd

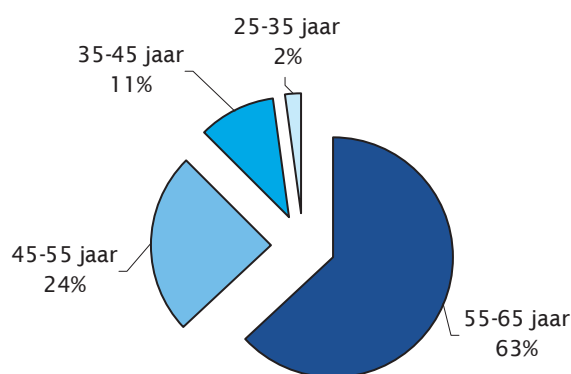
De terugloop van het deelnemersbestand heeft ook effect op de gemiddelde leeftijd van de deelnemers. De afname van het deelnemersbestand betreft voornamelijk relatief jonge werknemers die uit dienst treden. Arbeidsongeschikten en werkloze werknemers die in de regel een hogere leeftijd hebben, kunnen hun deelneming in het fonds als deelnemer blijven voortzetten. Deze effecten dragen bij aan de toename van de gemiddelde leeftijd van het deelnemersbestand.

Figuur 4: Gemiddelde leeftijd

Arbeidsongeschiktheid

Het aantal arbeidsongeschikten ten opzichte van het totale deelnemersbestand bedraagt per ultimo 2004 5,7% (2003 4,6%). De relatieve toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van het totaal aantal deelnemers. De verdeling van de arbeidsongeschikten over de verschillende leeftijdscategorieën is in onderstaande grafiek opgenomen.

Figuur 5: Leeftijdsverdeling arbeidsongeschikten

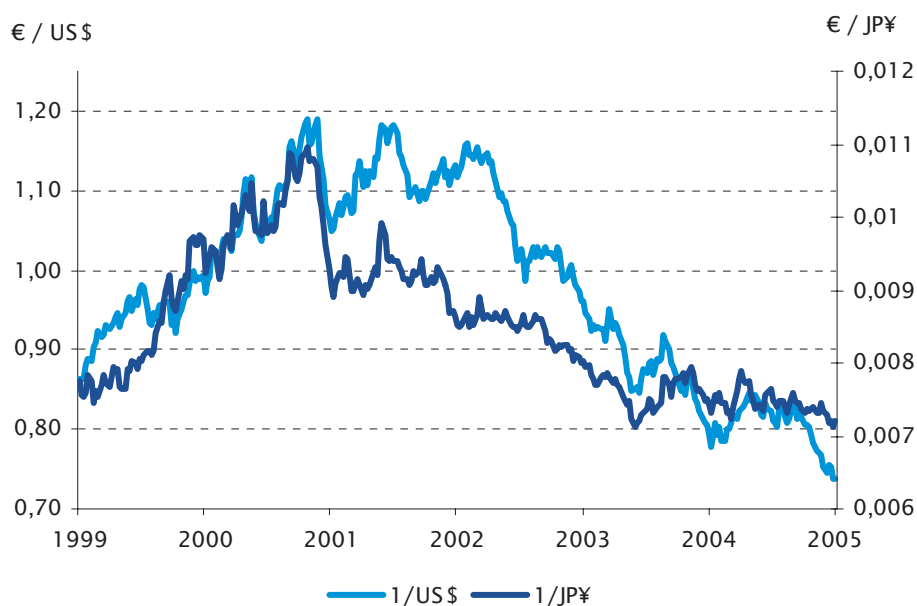

2.4 Beleggingen

Financiële markten

Afgelopen jaar groeide de wereldeconomie met bijna 4%, een groei die de afgelopen twee decennia niet is voorgekomen. De Amerikaanse economie groeide 4,4% en leverde daarmee één van de belangrijkste bijdragen aan de groei van de wereldeconomie. In de tweede helft van het jaar nam het groeitempo in deze regio iets af. Na de bekendmaking van de teleurstellende werkgelegenheidscijfers vanaf het tweede kwartaal, bleek het vertrouwen bij zowel consumenten als investeerders snel af te nemen. Met het alsmaar groter wordende handels- en begrotingstekort van de Verenigde Staten begonnen buitenlandse investeerders steeds meer bedenkingen te krijgen over de duurzaamheid van de groei in de Verenigde Staten. Dit uitte zich, ondanks de vijf renteverhogingen van de Amerikaanse centrale bank (FED) in 2004, onder meer in een zwakke Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro. In vergelijking met de Amerikaanse economie presteert die van Europa nog steeds matig. Na een groei van 0,5% in 2003 kwam de groei van het bruto binnenlands product in 2004 weliswaar hoger uit, maar is met 1,8% nog steeds teleurstellend.

Japan vertoonde het afgelopen jaar een vergelijkbaar beeld. Was de groei van de Japanse economie in het eerste kwartaal nog uitstekend, door twijfels over het ingezette herstel en het uitblijven van aantrekkende binnenlandse bestedingen viel deze terug tot gemiddeld 2,6%. Wel hoger dan de groei in 2003 (1,6%), maar duidelijk lager dan aan het begin van 2004 werd verwacht. Dit had ook consequenties voor de Japanse yen. Net als de Amerikaanse dollar verzwakte ook de yen ten opzichte van de euro. In onderstaande grafiek valt te zien dat sinds de introductie van de euro, zowel de Japanse yen als de Amerikaanse dollar per ultimo 2004 op een dieptepunt waren beland.

Figuur 6: Wisselkoersen (1999-2004)

De economische ontwikkelingen in de opkomende markten (Emerging Markets) waren zeer gunstig. Met een economische groei van ruim 6% is 2004 opnieuw een prima jaar geweest. Deze groei ging bovendien gepaard met een gemiddeld afgenomen risicoperceptie. Dit blijkt ondermeer uit de afgenomen additionele vergoeding welke op obligaties uit deze regio's wordt gevraagd. Van de opkomende markten werd een aantal landen in Azië vlak voor het einde van het jaar getroffen door een enorme natuurramp. Mede door de grote hoeveelheid hulp die hierdoor op gang kwam zal ook in 2005 de groei in deze regio naar het zich laat aanzien doorzetten. Dit komt niet in de laatste plaats door de ontwikkelingen in China. De groei van de Chinese economie met 9,5% blijft gezichtsbepalend voor deze regio.

De landen in Latijns-Amerika profiteerden vooral van de sterke stijging van de grondstoffen- en energieprijzen. Met name de prijs voor ruwe olie steeg in 2004 sterk. Dit laatste was vooral het gevolg van de aanhoudende vraag naar olie vanuit China en de Verenigde Staten, de afnemende oliereserves en beperkte (additionele) productiecapaciteit. De afhankelijkheid van een kleiner wordende groep instabiele regio's maakt de olieprijs bovendien extra volatiel. Dit werd goed zichtbaar toen Amerika haar offensief in Irak uitbreidde. Overigens lijkt de invloed van de hoge olieprijs op de economie minder groot dan in het verleden. Door het (nog steeds) ruime monetaire beleid van de Amerikaanse en Europese centrale banken is de remmende werking beperkt gebleven. Vorige periodes van sterke olieprijsstijgingen gingen vrijwel altijd gepaard met krap monetair beleid en een sterke stijging van de inflatie. Belangrijk voordeel van het huidige ruime beleid is dan ook dat de invloed van de hoge energieprijzen minder wordt gevoeld.

Voor de financiële markten is 2004 een prima jaar gebleken. De rente op de Europese kapitaalmarkt daalde naar historisch lage niveau's en de bedrijfswinsten vertoonden een sterk herstel. Met wereldwijd een gemiddelde stijging van 25% bleek dit laatste één van de belangrijkste drijfveren voor de koersstijgingen van aandelen. De daling van de Europese kapitaalmarktrente, ingegeven door de afgenomen economische groeivoorzichten en lage inflatie, gaven obligaties een beter dan verwacht rendement, ondanks de verhogingen van de geldmarktrente door de FED. Ook de categorie vastgoed profiteerde van deze lage rentestand maar kreeg door de afgenomen groeiverwachtingen en beperkte kapitaal-investeringen te maken met een toenemende leegstand.

Beleggingsbeleid

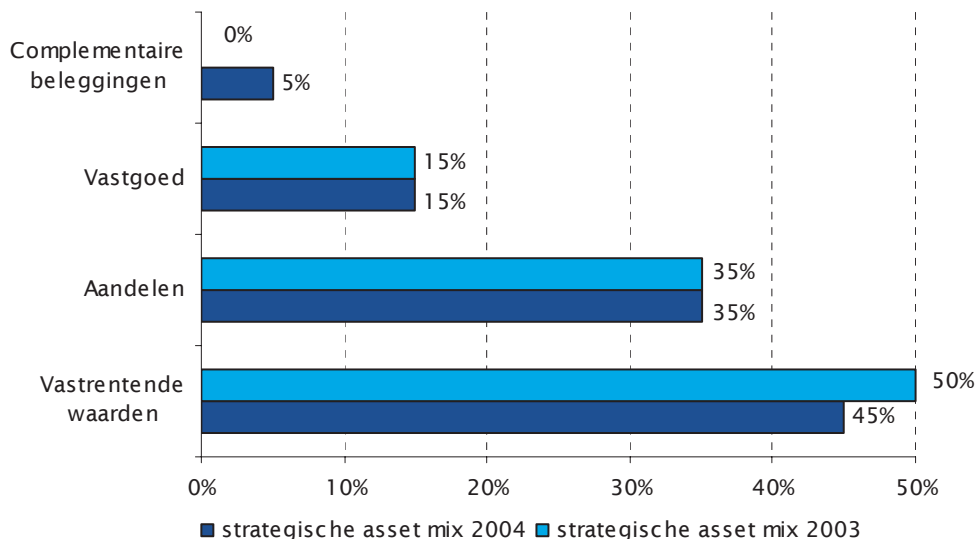
Algemeen

2004 bleek een bewogen jaar. In het begin van het jaar was de consensus over de groeiverwachtingen zo positief dat de kapitaalmarktrente opliep tot 4,5% en vooral aandelen het goed deden. Aan het eind van het tweede kwartaal viel de groei in Japan en de Verenigde Staten echter tegen en bleek ook het herstel van Europa op zich te laten wachten.

Hierdoor vielen de aandelenkoersen snel terug, zette de kapitaalmarktrente, ondanks de renteverhoging van de FED in juni, zijn daling in en daalde de Amerikaanse dollar in waarde ten opzichte van de euro. In deze periode is een deel van de overweging in aandelen teruggebracht, welke tot dan toe positief had bijgedragen. De periode vanaf de zomer kenmerkte zich door afwisselende berichten, die in combinatie met een extreem hoge olieprijs uitmondde in een historisch laag renteniveau in Europa en een zwakke dollar. De invloed van de zwakke dollar op het rendement van Pensioenfondsen Stork bleef overigens beperkt aangezien ook in 2004 de posities in Amerikaanse dollars grotendeels afgedekt waren.

Strategisch beleggingsbeleid

In september 2004 is de strategische asset mix uitgebreid met de categorie 'complementaire beleggingen'. Uit een ALM-studie⁵ bleek dat het risico-/rendementsprofiel van de totale beleggingsportefeuille kan worden verbeterd door fund of hedge funds toe te voegen. Deze 'complementaire beleggingen' hebben een zeer gunstig risico-/rendementsprofiel in vergelijking tot de meer traditionele beleggingen zoals aandelen en obligaties. Bovendien bleek dat de rendementen op deze beleggingen slechts beperkt correleren met die van de bestaande beleggingen. De strategische weging van deze categorie is voornamelijk beperkt tot 5% en is mede door het 'marktneutrale karakter' en het lage risicoprofiel ten laste gebracht van de strategische weging in vastrentende waarden. In onderstaande tabel vindt u de strategische wegingen per ultimo 2003 en 2004.

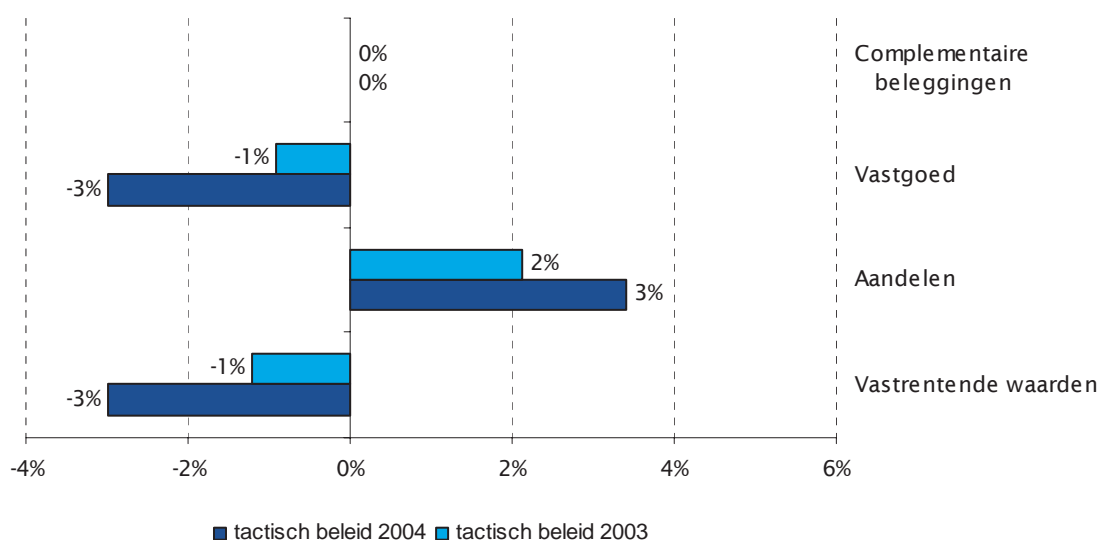

Figuur 7: Strategische asset mix

⁵ Asset Liability Management studie.

Tactisch beleid

In 2004 is gedurende het gehele jaar sprake geweest van een overweging in aandelen en een onderweging in vastrentende waarden en vastgoed. Na een goed eerste kwartaal is de overweging in aandelen iets teruggebracht maar gehandhaafd rond de 2 à 3%. In september is de categorie complementaire beleggingen toegevoegd voor circa € 100 miljoen. Deze toevoeging is, in lijn met de strategische benchmark, ten laste gebracht van de weging in vastrentende waarden. Hierdoor is in deze categorie de relatieve onderweging ten opzichte van de strategische benchmark gehandhaafd. De onderweging van de categorie vastgoed is in de loop van het jaar opgelopen. Dit kwam enerzijds door de relatief betere koersontwikkelingen bij obligaties en aandelen, anderzijds door verkopen en afwaarderingen in de Amerikaanse vastgoedportefeuille.

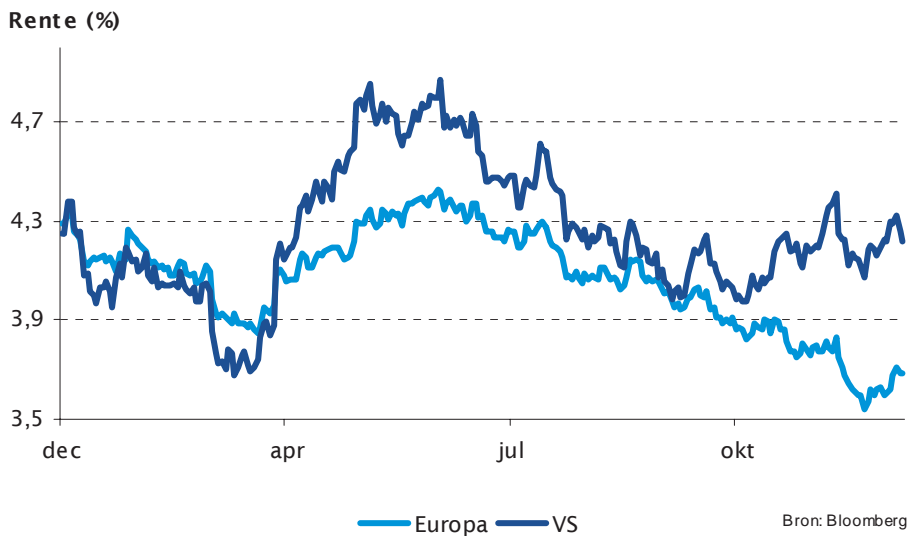

Figuur 8: Tactisch beleid

Vastrentende waarden

Per saldo is in 2004 voor ruim € 105 miljoen verkocht. Dit had vooral betrekking op de aanschaf van de complementaire beleggingen in september. De eerste twee kwartalen is ten tijde van de oplopende kapitaalmarktrente nog voor circa € 12 miljoen geïnvesteerd. Het betrof hier o.a. een investering in een inflatiegerelateerd product. De aanschaf van de complementaire beleggingen zijn ten laste van de posities in wereldwijd gespreide indexfondsen gebracht.

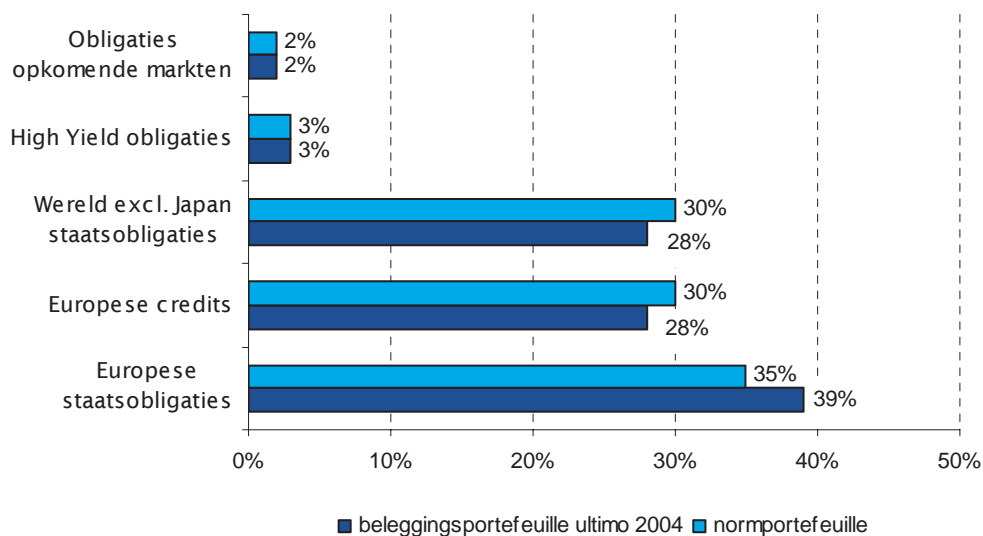
Dit is in lijn met de nieuwe strategie, waarbij intern wordt bepaald welke regio's aantrekkelijk zijn.

Figuur 9: Ontwikkeling 10-jaars rente in 2004

Gedurende het jaar is de positie in Amerikaanse staatsobligaties onder die van de benchmark gehouden. Ditzelfde geldt ook voor de positie in Europese Credits. De extra vergoeding op Europese credits was in 2003 al sterk afgenomen door de enorme vraag, maar is in 2004 nog verder gedaald. De ontwikkelingen van de Amerikaanse economie gaven aanleiding om een gemiddeld hogere rente te verwachten in deze regio dan in Europa. Dit is terug te zien in bovenstaande grafiek waarin de renteontwikkeling van de Europese en Amerikaanse 10-jaars rente is weergegeven.

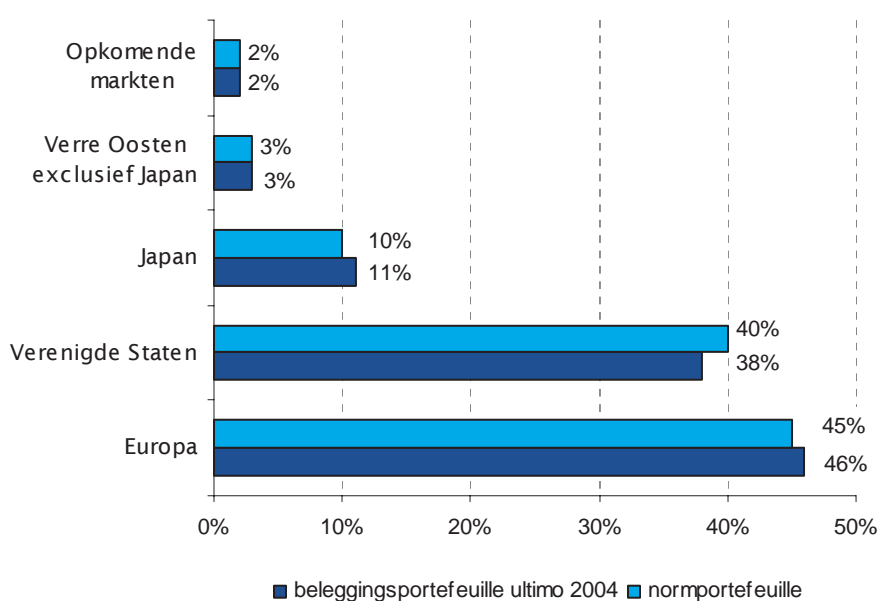
De gewingen per ultimo 2004 binnen deze categorie vindt u in onderstaande tabel.

Figuur 10: Samenstelling portefeuille vastrentende waarden

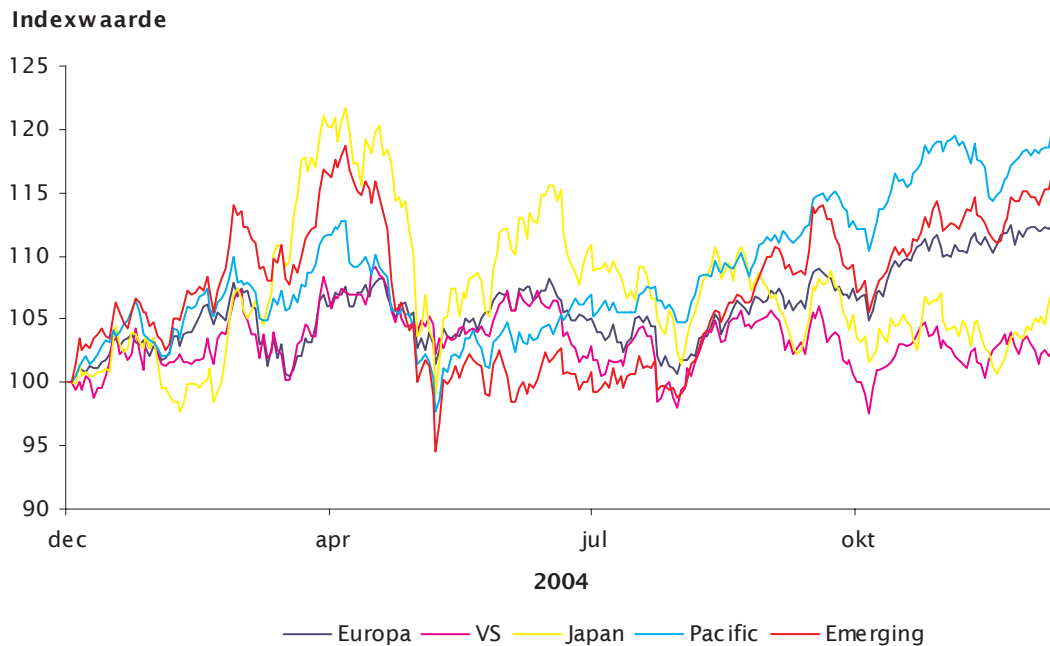
Aandelen

In 2004 is binnen deze categorie per saldo € 19 miljoen gekocht. In het begin van 2004 is de positie in Azië nog uitgebreid hetgeen een positieve bijdrage heeft geleverd aan het resultaat. In het tweede kwartaal is de overweging in aandelen teruggebracht. Hierbij zijn de resterende wereldwijd gespreide producten verkocht. Net als bij vastrentende waarden is ook bij aandelen gekozen voor interne regiosturing. In het derde kwartaal is na de sterke daling van de beurzen het belang in aandelen door extra aankopen op peil gehouden. De extra aankopen hebben zich beperkt tot Europa. De waardering en winstvooruitzichten ten opzichte van met name de Verenigde Staten waren zodanig, dat ophoging in deze regio voor de hand lag. In onderstaande tabel zijn de regiowegingen per ultimo 2004 weergegeven.

Figuur 11: Regioweging aandelen

Teneinde het behaalde resultaat zeker te stellen en het relatieve risico binnen de aandelen-portefeuille te verminderen zijn de relatieve regiowegingen in het laatste kwartaal teruggebracht tot beperkte over- en onderwegingen en is ook een deel van de overweging in aandelen afgebouwd.

Figuur 12: Geïndexeerd verloop aandelenbeurzen 2004

Vastgoed Nederland

Binnen de Nederlandse vastgoedportefeuille is netto voor € 5,5 miljoen geïnvesteerd, dit is het saldo van de verkoop van kantoorpanden in Deventer en Zwolle en de aankoop van een kantoorgebouw van circa 10.000 m² in 's-Hertogenbosch. Door aflopende huurcontracten en faillissementen, vooral in de sector kantoren, is de onbetaalde leegstand opgelopen van 4,6% (ultimo 2003) naar 7,8% (ultimo 2004). Ruim 90% hiervan betreft de categorie kantoren. De waardedaling van de sector kantoren werd gecompenseerd door de waardestijgingen in de sectoren winkels en woningen, welke mede werden gerealiseerd door het opnieuw afsluiten en verlengen van huurcontracten. Daardoor was het, ondanks de verhoogde weging van kantoren, mogelijk een rendement te behalen van 12,2%.

Vastgoed Verenigde Staten

Binnen de Amerikaanse vastgoedportefeuille heeft zich in 2004 een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Het beleid van Pensioenfonds Stork is erop gericht de belangen in Amerikaans vastgoed af te bouwen. In 2004 is de Amerikaanse vastgoedportefeuille per saldo met € 36 miljoen afgenomen. Verder is een aantal leningen betreffende Amerikaans vastgoed geherfinancierd. Per saldo is voor € 26 miljoen aan leningen afgelost. Dit betreft met name leningen waarbij de geldstroom rechtstreeks plaatsvindt tussen de bank en de vastgoedmaatschappijen. De uiteindelijke beleggingsresultaten waren dit jaar bijzonder slecht. Dit was een direct gevolg van de forse afwaardering van de belangen in de hotelsector met als hoofdoorzaak de gewijzigde marktomstandigheden. Deze afwaardering deed het resultaat met ruim € 28 miljoen verminderen.

Complementaire beleggingen (fund of hedge funds)

In september 2004 is voor € 100 miljoen in deze nieuwe categorie geïnvesteerd. Na een uitgebreide selectieprocedure, welke in samenwerking met extern consultant Watson Wyatt is uitgevoerd en ongeveer negen maanden in beslag heeft genomen, is Pensioenfonds Stork van start gegaan met vier partijen. Reden om met deze partijen van start te gaan was onder meer de onderlinge complementariteit qua organisatie, beleggingsstijl en rendement. Ook de relatief korte historie van deze categorie was aanleiding om te kiezen voor voldoende spreiding. De gekozen strategieën hebben een zogenaamd 'marktneutraal' karakter, dit impliceert dat de bewegingen van de rendementen geen vergelijkbaar beeld vertonen met die van aandelen- of obligatie-indices. Aangezien driekwart van de producten in Amerikaanse dollars luidt is de invloed van de zwakke dollar groot geweest op het behaalde rendement van deze categorie. Deze positie is echter grotendeels afgedekt.

Resultaten

Pensioenfonds Stork heeft over 2004 een totaal rendement behaald van 8,5%. Dit resultaat is het gevolg van de verdere opleving van de aandelenmarkten en de dalende rente. Ook het afdekken van de Amerikaanse dollar heeft net als in 2003 positief bijgedragen aan het rendement.

Totaal rendementen (%)	2004		2000-2004	
	SPS	BM	SPS	BM
<i>Categorie</i>				
Vastrentende waarden	6,2	6,3	5,4	5,9
Aandelen	9,6	8,6	-7,9	-7,9
Vastgoed	-1,0	5,8	3,8	6,1
Complementaire beleggingen (vanaf september)	-4,9	-6,2	nvt	nvt
Totaal exclusief valuta-afdekking	6,3	6,7	0,2	0,4
Totaal inclusief valuta-afdekking	8,5	9,4	2,5	3,1

Tabel 4: Rendementsoverzicht

In bovenstaande tabel zijn de resultaten van Pensioenfonds Stork afgezet tegen de interne benchmark (BM). Deze benchmark geldt als voornaamste referentiepunt omdat hierin rekening wordt gehouden met de specifieke karakteristieken van het fonds. De belangrijkste verklaring voor het relatief achterblijvende resultaat in 2004 is de afwaardering van de vastgoedportefeuille in de Verenigde Staten. Zonder deze afboeking zou het resultaat boven de benchmark zijn uitgekomen.

Bij vastrentende waarden is de lichte underperformance volledig te verklaren uit het per saldo iets onder de maat presteren van de externe beheerders.

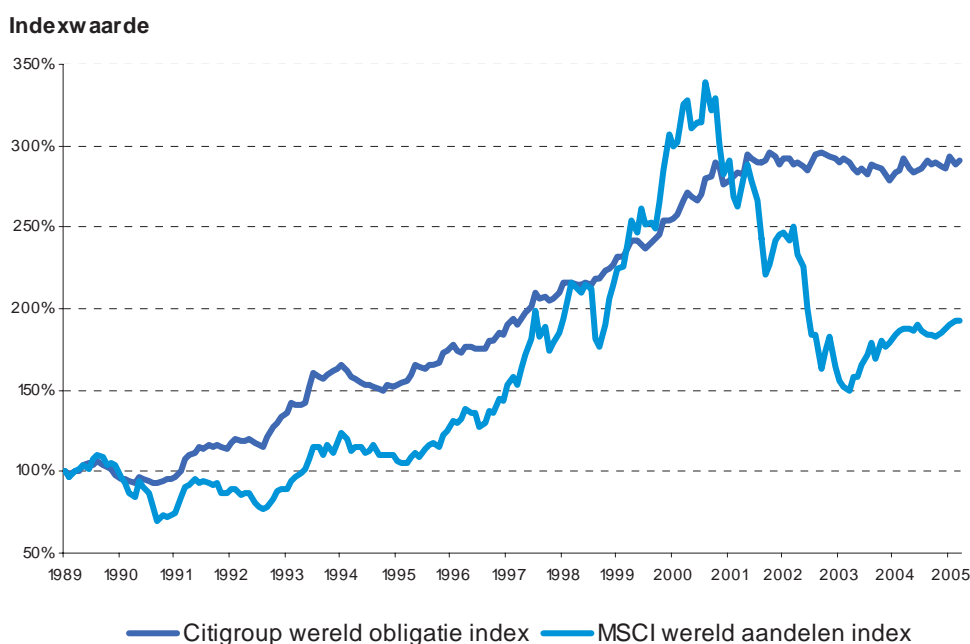
Bij aandelen is de outperformance juist mede het gevolg van de goede prestaties van de externe beheerders. Tevens hebben een incidentele boekwinst op de verkoop van een deelneming en de regioallocatie positief bijgedragen aan het relatieve resultaat. In tegenstelling tot de Amerikaanse vastgoedportefeuille liet de Nederlandse vastgoedportefeuille, ondanks de genoemde toename in de leegstand, een goed rendement zien. In het verslagjaar is slechts vier maanden belegd in complementaire beleggingen. De resultaten behaald in deze korte periode waren duidelijk boven de gestelde benchmark.

Tenslotte heeft, omdat het fonds gemiddeld minder had afgedekt dan de interne benchmark, de verzwakking van de dollar relatief in ons nadeel gewerkt. De afgelopen vijf jaar heeft Pensioenfonds Stork een gemiddeld rendement behaald van 2,5%. Dit lage rendement is vooral het gevolg van de zeer slechte beursjaren 2000, 2001 en 2002. De aandelenkoersen vielen in deze periode sterk terug wat tot uitdrukking komt in het resultaat van -7,9%. Ook in de hierna aangegeven grafiek is te zien hoe sterk deze daling bij aandelen is geweest. Uit de hiervoor aangegeven tabel valt ook af te lezen dat het rendement de afgelopen jaren grotendeels is behaald uit het afdekken van de valuta. Aangezien gedurende deze periode de posities iets minder waren afgedekt dan de interne benchmark blijft het resultaat van de valutahedge wat achter bij die van de interne benchmark; 2,3% versus 2,7%.

In vergelijking met het WM Universum (WM), het gemiddelde van de sector, blijkt dat de resultaten over 2004 niet sterk afwijken. In 2004 bleef Pensioenfonds Stork weliswaar met 1,4% achter bij het rendement van 9,9% van het WM universum. Over de vijfjaarsperiode is sprake van een iets beter resultaat van 2,5% tegen 2,2% voor het WM universum.

Vooruitzichten

De macro-economische onevenwichtigheden lijken voorsnog aan te houden. Hierbij doelen we in het bijzonder op het feit dat de Verenigde Staten een historisch groot handels- en begrotingstekort hebben. Zolang Amerika in dit tempo blijft consumeren en het buitenland bereid is dit te financieren is er geen probleem. Het lijkt echter op lange termijn geen houdbare situatie, vandaar dat Pensioenfonds Stork belangen in Amerikaanse dollars blijft afdekken. De verwachting is dat de FED dit jaar verder zal gaan met het verhogen van de korte rente. Normaliter heeft dit een negatieve invloed op het rendement van obligaties in deze regio.

Figuur 13: Ontwikkelingen aandelen en obligaties

Hoewel er sprake is van een lichte vertraging in het herstel van de wereld-economie, zijn de eerste berichten over de ontwikkeling van de bedrijfswinsten gematigd positief. Bij het huidige waarderingsniveau van aandelen lijkt het dan ook aannemelijk dat aandelen in de komende periode beter zullen presteren dan obligaties. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de bedrijfswinsten naar verwachting terug zullen vallen naar een trendmatige groei van circa 7%. Na het uitstekende jaar 2004 en uitgaande van een gelijkblijvende waardering is het opwaartse potentieel voor deze categorie naar onze mening beperkt. Meevallers zullen moeten komen van een grotere bereidheid van ondernemingen om te investeren in toekomstige groei. Voorsnog is deze bereidheid laag.

Bovenstaande verwachtingen zijn bescheiden positief. 2005 zal echter vooral het jaar worden waarin de omschakeling naar waardering op marktwaarde van de verplichtingen zal worden voorbereid. De nieuwe toezichtregels maken dat het beleggingsproces sterker afhankelijk wordt van de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit vereist een nieuwe opzet van de beleggingsportefeuille in 2006.

2.5 Uitvoeringsorganisatie

In het verslagjaar 2004 heeft zich betreffende de uitvoeringsorganisatie het volgende voorgedaan.

Na een intensief implementatieproject is de pensioenrechtenadministratie per 1 januari 2004 overgegaan op een nieuw systeem voor de verzekeringsadministratie. In 2004 is de laatste hand gelegd aan de functies die nog niet waren geïmplementeerd en is het systeem verder geoptimaliseerd. In 2005 zullen de actuariële mogelijkheden van het nieuwe systeem worden uitgebreid. Tegelijkertijd zullen ontwikkelingen in het kader van het nieuwe Financiële Toetsingkader, dat in 2006 ingaat, waar nodig worden vertaald naar aanpassingen in de systemen.

In het kader van risicobeheersing is in 2004 een nieuw calamiteitenplan opgesteld. Er zijn uitwijkvoorzieningen gerealiseerd zodat in het geval van calamiteiten op de locatie in Amersfoort de operationele processen op een andere locatie, na een onderbreking van maximaal 96 uur, kunnen worden voortgezet.

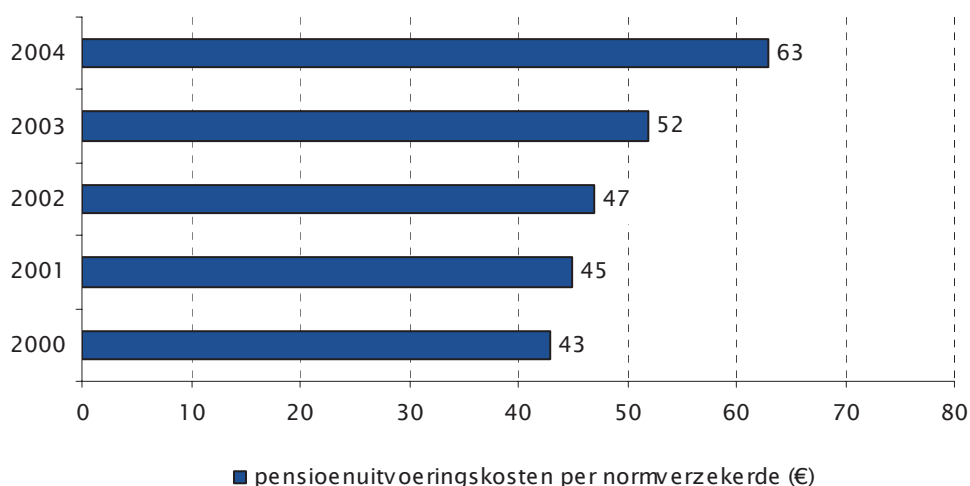
In 2004 is gestart met een project dat tot doel heeft het moderniseren van de beleggingsadministratie. Er is ondermeer een nieuwe custodian (bewaarbank voor effecten) geselecteerd waarmee in 2005 nieuwe rapportagefaciliteiten zullen worden ingericht. Tevens zal medio 2005 een riskmanagementsysteem in gebruik worden genomen waarmee het beheer van de beleggingsportefeuille verder geprofessionaliseerd zal worden.

In 2005 zal een project worden gestart om de documentstromen binnen Pensioenfonds Stork beter te organiseren en waar mogelijk samen te brengen in een elektronisch toegankelijk archief. Daarbij zal in eerste instantie naar het bestuursarchief worden gekeken en in later stadium naar de archieven ter ondersteuning van de verzekeringsadministratie.

De uitvoeringskosten bedroegen in 2004 € 4,6 miljoen (2003 € 3,8 miljoen). Een verklaring voor een belangrijk deel van de stijging betreft de afschrijvingskosten van het in 2004 in productie genomen geautomatiseerd systeem voor de pensioenrechtenadministratie. De uitvoeringskosten kunnen worden toegerekend naar twee kostendragers te weten: beleggingen en pensioenuitvoering.

De beleggingskosten bestaan uit alle beleggingsgerelateerde kosten die door de uitvoeringsorganisatie zelf zijn gemaakt. De kosten van extern vermogensbeheer en effectenbewaring worden direct op de beleggingsopbrengsten in mindering gebracht. De beleggingskosten uitgedrukt in verhouding tot het belegd vermogen bedragen 0,11%. Als er rekening wordt gehouden met kosten van vermogensbeheer en effectenbewaring stijgen de beleggingskosten als percentage van het belegd vermogen met circa 0,17%.

De pensioenuitvoeringskosten kunnen gerelateerd worden aan de omvang van het verzekerdenbestand. Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat gewezen deelnemers een duidelijk lager kostenniveau hebben in vergelijking met deelnemers, terwijl gepensioneerden een hoger kostenniveau hebben. Daarom wordt voor de bepaling van een genormeerd verzekerdenbestand een deelnemer voor 100% meegeteld, een gewezen deelnemer voor 20% en een gepensioneerde voor 120%. De kosten worden vervolgens uitgedrukt in een kostenbedrag per normverzekerde.

Figuur 14: Pensioenuitvoeringskosten

De hogere pensioenuitvoeringskosten over 2004 per normverzekerde worden verklaard door enerzijds hogere afschrijvingskosten van het nieuwe pensioenrechtensysteem en anderzijds door een daling van het aantal verzekerden. Ondanks deze stijging geldt dat de pensioenuitvoeringskosten per normverzekerde als concurrerend beschouwd mogen worden.

2.6 Communicatie

Goede communicatie door een pensioenfonds is van belang om de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden in de gelegenheid te stellen om kennis te nemen van de voor hen relevante informatie. Omdat het formele taalgebruik vaak lastig is, zal in begrijpelijke taal gecommuniceerd dienen te worden. Pensioenfonds Stork is zich daarvan bewust en tracht hierop in te spelen door ondermeer het uitbrengen van “De Kern”, een scala van brochures en het up to date houden van de website. In “De Kern” is het afgelopen jaar ondermeer aandacht besteed aan het pensioenbericht, het indexeren van pensioenen en de aanvullende pensioenrekening (APR).

De bestaande website van Pensioenfonds Stork is inmiddels enige jaren oud. Daarom zal in de loop van het jaar worden gekeken op welke punten de site aanpassing en uitbreiding verdient.

Om de medewerkers van HRM-afdelingen van aangesloten ondernemingen van de actuele ontwikkelingen op pensioengebied op de hoogte te houden is in 2004 wederom een informatiebijeenkomst gehouden. Dit is inmiddels een jaarlijks terugkerende activiteit van Pensioenfonds Stork geworden.

De komst van de nieuwe pensioenwet dwingt pensioenfondsen tot nog duidelijkere communicatie met de doelgroepen. Pensioenfonds Stork zal daar het komende jaar reeds zoveel mogelijk op inspelen.

2.7 Tot besluit

Het Bestuur spreekt waardering uit voor de wijze waarop de Directie en medewerkers van het fonds de belangen van deelnemers en gepensioneerden hebben behartigd.

Samenstelling Bestuur per 1 januari 2005

Aangewezen door Raad van Bestuur Stork N.V.:

drs. J.C.M. Schönfeld, voorzitter

mr. W.F. van Dorp, plaatsvervangend voorzitter

ir. H.E.H. Bouland

ir. J.R.N.A. Cornuit

H.T.A. Heijtel RA

Gekozen door Deelnemersraad Stichting Pensioenfonds Stork:

J.C. Plat, secretaris

J.J.M.W. Cosijns, plaatsvervangend secretaris

A.Th. Albers

H. Duijst

ir. M.W.P. Lem

Samenstelling Audit Committee

mr. W.F. van Dorp

H. Duijst

H.T.A. Heijtel RA

Samenstelling Klachten-/geschillencommissie

ir. J.R.N.A. Cornuit

J.J.M.W. Cosijns

Samenstelling Beleggingsadviesraad

prof. dr. R.A.H. van der Meer, voorzitter

drs. R. Clement

drs. T.W. Wernink

Directie Stichting Pensioenfonds Stork

ir. G.M.A. Rutten

Actuaris

Hewitt Associates B.V.

Accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Samenstelling Deelnemersraad per 31 december 2004

Prints, Poultry & Food en Aerospace

A.T. Ebbing (Stork Prints B.V.)
R. van Elst (Stork Electronics B.V.)
I.J. Kramer (Stork Fokker AESP B.V.)
A.J. van den Nieuwelaar (Stork PMT B.V.)
J.M. Robart (Stork Fokker AESP B.V.)
J.S. van de Velde (Fokker Services B.V.)

Technical Services en Corporate Services

Th. Broersma (Stork Turbo Blading B.V.)
J.G.R. van Gerwen (Stork WorkSphere B.V.)
P. A.M. Gielen (Stork Industry Services B.V.)
F.H. Harmsen (Stork N.V.)
A. Kortenhoff (Stork WorkSphere B.V.)
Vacature
Vacature

Niet geconsolideerde ondernemingen

J.R. Kriekjes (Wärtsilä Nederland B.V.)
G.H.S. ten Hagen (Ventilatoren Sirocco Howden B.V.)

Vereniging van Gepensioneerden Stork

C. van den Berg	J. Bosma
H. Duijst	I.M. Fluijter
J.A. Geerdink	W. van Groningen
R. de Haan	J.F. Harberts
G. Hoogenberg	C.G. van Keken
W.H.J. Lansink	H.B. Tuil
B.J. Veldhuis	

4 Jaarrekening 2004

4.1 Balans per 31 december (x € 1.000)

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
1 Vastgoed	138.053	128.263
2 Vastgoedmaatschappijen	<u>98.609</u>	<u>145.387</u>
	236.662	273.650
3 Leningen aan Amerikaanse vastgoedmaatschappijen	75.087	75.278
4 Leningen	9.352	12.436
5 Obligaties	873.241	935.480
6 Aandelen	799.505	715.005
7 Deelnemingen	2.806	5.966
8 Complementaire beleggingen	94.518	-
9 Liquide middelen	67.598	84.261
10 Contante waarde vorderingen ex-herverzekering	<u>7.631</u>	<u>8.215</u>
11 Totaal beleggingen	2.166.400	2.110.291
12 Te vorderen interest	6.126	7.469
13 Te vorderen premies	3.991	3.725
14 Overige activa	<u>15.665</u>	<u>8.338</u>
Totaal activa	2.192.182	2.129.823
15 Opgenomen leningen ten behoeve van Amerikaans vastgoed	75.087	75.278
16 Interestdragende schulden	-	42.808
17 Overige schulden	<u>10.090</u>	<u>14.158</u>
Totaal passiva	85.177	132.244
18 Pensioenvermogen	2.107.005	1.997.579

**4.2 Mutatieoverzicht pensioenvermogen
(x € 1.000)**

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Stand per 1 januari	1.997.579	1.833.198
Toevoegingen		
1 Premies	70.198	69.362
2 Waardeoverdrachten	3.042	9.278
3 Directe beleggingsopbrengsten	<u>31.759</u>	<u>33.299</u>
	104.999	111.939
Onttrekkingen		
4 Uitkeringen	87.611	83.557
5 Waardeoverdrachten	34.930	14.253
6 Kosten	<u>3.536</u>	<u>1.217</u>
	126.077	99.027
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	- 21.078	12.912
7 Indirecte beleggingsopbrengsten	<u>130.504</u>	<u>151.469</u>
Stand per 31 december	2.107.005	1.997.579

4.3 **Kasstroomoverzicht**
(x € 1.000)

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Kasstroom uit pensioen- uitvoeringsactiviteiten		
Pensioenuitkeringen	- 87.611	- 83.557
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	<u>- 3.536</u>	<u>- 2.817</u>
Saldo kasstroom uit pensioen- uitvoeringsactiviteiten	- 91.147	- 86.374
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Kosten van vermogensbeheer	- 741	- 707
Uitgaande waardeoverdrachten	- 34.930	- 14.253
Premies	70.198	69.362
Directe beleggingsopbrengsten	32.500	34.006
Inkomende waardeoverdrachten	<u>3.042</u>	<u>9.278</u>
Saldo kasstroom uit financierings- activiteiten	70.069	97.686
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	893.480	357.948
Aankopen en verstrekkingen beleggingen	- 879.927	- 483.032
Aflossing lening Stichting Bedrijfsspaar- regelingen Stork	- 42.808	-
Mutatie overige vorderingen, schulden en diversen	<u>- 8.554</u>	<u>4.913</u>
Saldo kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 37.809	- 120.171
Kasstroom uit overige activiteiten		
Valutatermijncontracten	41.987	101.036
Koers- en omrekeningsverschillen	<u>237</u>	<u>1.481</u>
Saldo kasstroom uit overige activiteiten	42.224	102.517
Mutatie in liquide middelen	-16.663	- 6.342

4.4 **Mutatieoverzicht pensioenvermogen naar actuariële resultaatcomponent**
(x € 1.000)

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Pensioenvermogen per 1 januari	1.997.579	1.833.198
Resultaat op beleggingsopbrengsten, interest en indexatie		
Beleggingsopbrengsten	163.004	185.475
Benodigde interest	- 75.030	- 71.252
Indexatie	<u>- 6.958</u>	<u>-</u>
	81.016	114.223
Resultaat op premie		
Beschikbare premie	66.577	61.403
Actuarieel benodigde premie	<u>- 64.965</u>	<u>- 78.137</u>
	1.612	- 16.734
Resultaat op kosten		
Beschikbaar uit premie en voorziening	4.427	5.274
Werkelijke kosten	<u>- 4.564</u>	<u>- 3.792</u>
	- 137	1.482
Resultaat op sterfte		
Beschikbaar wegens verwachte vrijval en risicopremie	- 13.853	- 13.811
Werkelijke vrijval en benodigd wegens overlijden	<u>8.860</u>	<u>13.006</u>
	- 4.993	- 805
Resultaat op arbeidsongeschiktheid		
Beschikbaar voor arbeidsongeschiktheidspensioen	4.972	7.107
Beschikbaar voor premievrije voortzetting	694	520
Benodigde toevoeging	<u>- 1.258</u>	<u>- 6.246</u>
	4.408	1.381
Mutaties en diversen		
Resultaat op uitkeringen	- 397	- 643
Resultaat op waardeoverdrachten	4.362	- 1.283
Toevoeging i.v.m. nieuwe sterftetafels	-	- 5.458
Wijziging actuariële grondslagen	- 10.930	-
Overigen en correcties	<u>1.031</u>	<u>3.935</u>
	- 5.934	- 3.449
Resultaat	75.972	96.098
Mutatie Voorziening pensioenverplichtingen	<u>33.454</u>	<u>68.283</u>
Pensioenvermogen per 31 december	2.107.005	1.997.579

Toelichting bij het Mutatieoverzicht pensioenvermogen naar actuariële resultaatcomponent

Resultaat op beleggingsopbrengsten, interest en indexatie

De beleggingsopbrengsten zijn gelijk aan de in de jaarrekening verantwoorde beleggingsopbrengsten vóór toewijzing van de kosten van vermogensbeheer. De kosten van indexatie en actuariel benodigde rente (4%) worden gefinancierd uit de directe en indirecte beleggingsopbrengsten. De lasten van de indexatie betreffen de kosten van de inkoop van de toegepaste verhoging van de pensioenaanspraken per 1 januari volgend op het verslagjaar (in 2005: 0,39%).

Resultaat op premie

Voor de pensioenopbouw in het verslagjaar wordt jaarlijks vóóraf een actuariel benodigde doorsneepremie berekend. Het verschil tussen deze actuariel benodigde doorsneepremie en de beschikbare (in rekening gebrachte) doorsneepremie vormt het resultaat op premie. De aansluiting met de in het jaarverslag genoemde ontvangen premie is als volgt:

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Ontvangen premie	70.198	69.362
Premie voor rekening van Pensioenfonds Stork (premievrije opbouw)	4.723	3.701
Waarvan beschikbaar voor:		
· kosten	- 2.113	- 3.127
· arbeidsongeschiktheid	- 4.972	- 7.107
· directe inkoop vanwege koopsommen	<u>- 1.259</u>	<u>- 1.426</u>
Beschikbare premie voor pensioenopbouw en risicoverzekeringen	66.577	61.403

In 2002 en 2003 was de beschikbare premie niet kostendekkend. Per 1 april 2004 is de premie verhoogd met 5% en per 1 januari 2005 is deze nogmaals met 1% opgetrokken. De premie bevindt zich op een actuariel benodigd niveau.

Resultaat op kosten

In de pensioenpremie is een opslag begrepen ter dekking van de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling. In de contante waarde pensioenverplichtingen is hiervoor eveneens een opslag begrepen die vrijvalt bij de uitkering van pensioenen. De werkelijke kosten betreffen de in de jaarrekening verantwoorde kosten vóór toewijzing van kosten aan vermogensbeheer en vóór de vrijval van voorzieningen.

Resultaat op sterfte

Binnen de financiering van de pensioenregeling wordt rekening gehouden met een sterfteverwachting. Doordat het werkelijke overlijden van deelnemers en gepensioneerden afwijkt van deze verwachting ontstaat een sterfteresultaat.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid

In de premiestelling is een opslag begrepen voor het kunnen uitvoeren van de regeling terzake arbeidsongeschiktheidspensioen inclusief het verlenen van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Daartegenover staat de toevoeging aan de contante waarde pensioenverplichtingen ter reservering van deze onderdelen. Het resultaat op arbeidsongeschiktheid geeft aan in hoeverre de hiervoor bestemde premie de kosten dekt.

Mutaties en diversen

Hieronder wordt ondermeer begrepen het resultaat op uitkeringen dat aangeeft in hoeverre de werkelijke uitkeringen afwijken van het te verwachten uitkeringenpatroon. Daarnaast is hierin begrepen het resultaat op waardeoverdracht dat ontstaat doordat pensioenen worden overgedragen op basis van andere dan de fondsgrondslagen. Verder vormt ook de toevoeging/onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen vanwege het anticiperen op actuele sterftetafels een onderdeel van deze resultaatcomponent. Tot slot worden de overige resultaten en correcties hier verantwoord. Daaronder vallen ook de mutaties in technische voorzieningen welke onderdeel uitmaken van de voorziening pensioenverplichtingen.

Mutatie Voorziening pensioenverplichtingen

Dit betreft de toevoeging aan de contante waarde pensioenverplichtingen op basis van 65-x financiering. Met deze toevoeging wordt de contante waarde pensioenverplichtingen geactualiseerd op basis van de per ultimo van het jaar bestaande verplichtingen, gewaardeerd tegen de door het fonds gehanteerde grondslagen.

4.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingregels voor pensioenfondsen. Bedragen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro tegen de WM/Reuters koersen op de laatste beursdag van het jaar. Alle bedragen zijn vermeld in euro en activa en passiva zijn, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd op nominale waarde.

Vastgoed

Vastgoed in exploitatie wordt gewaardeerd op taxatiewaarde, rekening houdend met kosten bij verkoop. Bij taxaties wordt rekening gehouden met de verwachte opbrengst als beleggingsobject in verhuurde staat bij vrijwillige verkoop. Vastgoed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op kostprijs inclusief bouwrente. Van de portefeuille is 100% extern getaxeerd.

Vastgoedmaatschappijen

Vastgoedmaatschappijen bestaan voornamelijk uit deelnemingen in Amerikaanse vastgoedmaatschappijen. Deelnemingen in Amerikaanse vastgoedmaatschappijen worden gewaardeerd op intrinsieke waarde. Aandelen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op beurswaarde. Voor zover noodzakelijk wordt een voorziening opgenomen betreffende specifieke risico's inzake Amerikaans vastgoed.

Leningen aan Amerikaanse vastgoedmaatschappijen

Leningen aan Amerikaanse vastgoedmaatschappijen worden gewaardeerd op nominale waarde of lagere marktwaarde.

Leningen

Leningen worden gewaardeerd op benaderde marktwaarde op basis van een yield curve. De yield curve is gebaseerd op de rente van staatsleningen verhoogd met een opslag, afhankelijk van de debiteur.

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd op beurswaarde.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd op beurswaarde.

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde.

Complementaire beleggingen

Complementaire beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

Derivaten

Derivaten (afgeleide financiële instrumenten) worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Derivaten worden uitsluitend gehanteerd voorzover die passen binnen het beleggingsbeleid. Derivaten worden, met uitzondering van de valutatermijntransacties, uitsluitend gebruikt om snelle en efficiënte aanpassingen van de (geografische) allocatie en/of duration te realiseren. Valutatermijntransacties worden ingezet om het valutarisico af te dekken.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen is het vermogen dat per jaareinde ter beschikking staat voor de dekking van de op die datum bestaande pensioenverplichtingen. In het pensioenvermogen is opgenomen de contante waarde pensioenverplichtingen, de technische voorziening voor rekening en risico deelnemer, de beleggingsreserve en de reserve algemene risico's.

Beleggingsreserve

De beschikbare beleggingsreserve wordt gebruikt om risico's van vermogensverliezen af te dekken. De beleggingsreserve is gebaseerd op de in de actuariële- en bedrijfstechnische nota van Pensioenfonds Stork geformuleerde uitgangspunten. Zo is in 2004 voor de zakelijke waarden een buffer nodig waarmee een waardedaling van 25% kan worden opgevangen (voor 2003: aandelen 35%, vastgoed 5% en vastgoedmaatschappijen 15%). De buffer voor vastrentende waarden bedraagt in 2004 10% (voor 2003: 5%).

Reserve algemene risico's

Voor de afdekking van algemene risico's is een buffer nodig van 4% van de contante waarde pensioenverplichtingen en de technische voorziening voor rekening en risico deelnemer.

Contante waarde pensioenverplichtingen

De contante waarde pensioenverplichtingen wordt berekend volgens de grondslagen die zijn vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Bij deze berekening is gebruik gemaakt van een interestvoet van 4% en van de sterftetafels Gehele Bevolking Mannen respectievelijk Vrouwen, waarnemingsperiode 1995/2000, afronding volgens Makeham, met voor mannen en vrouwen een leeftijdsterugstelling van 1 jaar voor alle verzekeringsvormen. In 2003 werd gebruik gemaakt van de sterftetafels, gebaseerd op de waarnemingsperiode 1990/1995. Aangenomen wordt dat 90% van de (gewezen) deelnemers gehuwd is. Bij gepensioneerden wordt de werkelijke burgerlijke staat in aanmerking genomen. Voor de gewezen deelnemers en gepensioneerden wordt een leeftijdsverschil tussen man en vrouw van 3 jaar verondersteld. Voor deelnemers wordt een leeftijdsverschil van 2,5 jaar verondersteld en wordt er gebruik gemaakt van sekseneutrale levensverwachtingen. In de contante waarde pensioenverplichtingen is reeds een toevoeging begrepen, vooruitlopend op een overgang naar actuelere sterftetafels. Tevens is een opslag voor toekomstige excassokosten van 2% opgenomen.

Jaarlijks wordt door het Bestuur bepaald of een toeslag gegeven kan worden. Een eventuele toeslag wordt verleend op opgebouwde aanspraken van (gewezen) deelnemers en gepensioneerden inclusief de reeds verleende toeslagen, voor zover en voor zolang de middelen van het fonds dit toelaten. Gegeven de voortgang van het herstelplan en het rendement over 2004 heeft het Bestuur besloten per 1 januari 2005 een toeslag te verlenen van 0,39%. Deze toeslag is per 31 december 2004 in de contante waarde pensioenverplichtingen opgenomen.

Technische voorziening voor rekening en risico deelnemer

Ten behoeve van aanvullende pensioenopbouw en prepensioen kunnen deelnemers gelden storten. De ingelegde gelden worden belegd voor rekening en risico van de deelnemer. De aanwending is uitsluitend ten behoeve van een pensioen, waardoor deze voorziening onderdeel uitmaakt van het pensioenvermogen en betrokken wordt bij de toetsing van het vermogen versus de verplichtingen. De waarde van deze voorziening is gebaseerd op de rendementsontwikkeling van de door de individuele deelnemer gekozen beleggingsmix.

Resultaatbepaling

De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

Premies

Hieronder zijn opgenomen de aan het boekjaar toe te rekenen werkgevers- en werknemersbijdragen alsmede de vrijwillige bijdragen van deelnemers met de daarbij behorende werkgeversbijdrage in het kader van de aanvullende pensioenrekening (APR).

Directe beleggingsopbrengsten

De inkomsten uit beleggingen worden als volgt opgenomen:

- vastgoed: de aan het boekjaar toe te rekenen huuropbrengsten verminderd met de aan het boekjaar toe te rekenen exploitatiekosten;
- vastgoedmaatschappijen: de in het boekjaar ontvangen opbrengsten;
- vastrentende waarden: de aan het boekjaar toe te rekenen rentebedragen;
- aandelen en deelnemingen: de in het boekjaar gedeclareerde dividenden, respectievelijk de aan het boekjaar toe te rekenen inkomsten;
- complementaire beleggingen: de in het boekjaar ontvangen opbrengsten.

De kosten van vermogensbeheer en effectenbewaring worden op de directe beleggingsopbrengsten in mindering gebracht.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Hieronder worden de op het boekjaar betrekking hebbende resultaten verantwoord bij verkoop van beleggingen, alsmede de resultaten op derivaten, de koersverschillen die in het boekjaar zijn opgetreden bij de waardering van de overige activa en passiva en de koersverschillen met betrekking tot in vreemde valuta ontvangen bedragen. Daarnaast worden de in het boekjaar opgetreden mutaties in de actuele waarde van de diverse beleggingen verantwoord. De aan deze beleggingsopbrengsten gerelateerde transactiekosten en provisies zijn met deze opbrengsten verrekend.

Waardeoverdrachten

De inkomende of overgedragen pensioenrechten worden berekend volgens de regels van Het Circuit.

Overige mutaties in het pensioenvermogen

De overige mutaties in het pensioenvermogen, genoemd onder toevoegingen en onttrekkingen, worden opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

**4.5.1 Toelichting op de balans per 31 december
(x € 1.000)**

1	Vastgoed	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Stand per 1 januari	128.263	126.686
	Bij: investeringen	<u>22.944</u>	<u>508</u>
		151.207	127.194
	Af: desinvesteringen	<u>17.477</u>	<u>3.298</u>
		133.730	123.896
	Waarderingsverschillen	<u>4.323</u>	<u>4.367</u>
	Stand per 31 december	138.053	128.263
	De balanswaarde kan worden gesplitst in:		
	Vastgoed in exploitatie	136.853	127.198
	Vastgoed in ontwikkeling	<u>1.200</u>	<u>1.065</u>
	Stand per 31 december	138.053	128.263

Het in de vastgoed in ontwikkeling begrepen bedrag aan rente is nihil
(2003: € 103).

2 Vastgoedmaatschappijen

	Stand per 1 januari	145.387	191.516
	Bij: aankopen	<u>5.622</u>	<u>11.202</u>
		151.009	202.718
	Af: opbrengst verkopen	<u>41.649</u>	<u>25.322</u>
		109.360	177.396
	Waarderingsverschillen	<u>- 10.751</u>	<u>- 32.009</u>
	Stand per 31 december	98.609	145.387

3	Leningen aan Amerikaanse vastgoedmaatschappijen	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Stand per 1 januari	75.278	47.538
	Bij: verstrekkingen	<u>88.851</u>	<u>90.002</u>
		164.129	137.540
	Af: aflossingen	<u>68.134</u>	<u>50.462</u>
		95.995	87.078
	Waarderingsverschillen	<u>- 20.908</u>	<u>- 11.800</u>
	Stand per 31 december	75.087	75.278

4	Leningen		
	Stand per 1 januari	12.436	17.781
	Bij: verstrekkingen	<u>75</u>	<u>1.720</u>
		12.511	19.501
	Af: aflossingen en opbrengst verkopen	<u>3.101</u>	<u>6.812</u>
		9.410	12.689
	Waarderingsverschillen	<u>- 58</u>	<u>- 253</u>
	Stand per 31 december	9.352	12.436

In de aflossingen is een bedrag van € 0,1 miljoen (2003: 3,3 miljoen) begrepen wegens vervroegde aflossing.

5	Obligaties	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Stand per 1 januari	935.480	857.821
	Bij: aankopen	<u>568.873</u>	<u>327.319</u>
		1.504.353	1.185.140
	Af: aflossingen en opbrengst verkopen	<u>673.946</u>	<u>257.301</u>
		830.407	927.839
	Waarderingsverschillen	<u>42.834</u>	<u>7.641</u>
	Stand per 31 december	873.241	935.480
	Deze stand kan worden gesplitst in:		
	Beleggingen in euro	790.504	823.675
	Beleggingen in overige valuta	<u>82.737</u>	<u>111.805</u>
		873.241	935.480

Futures ten behoeve van de beleggingen in obligaties worden uitsluitend gebruikt om snelle en efficiënte aanpassingen van de (geografische) allocatie en/of duration te realiseren. Van de per balansdatum lopende futures is de volgende specificatie naar aard en omvang te geven:

Contractgrootte:		
Obligaties verkopen futures	-	8.509

6	Aandelen	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Stand per 1 januari	715.005	567.829
	Bij: aankopen	<u>168.469</u>	<u>141.674</u>
		883.474	709.503
	Af: opbrengst verkopen	<u>149.615</u>	<u>63.725</u>
		733.859	645.778
	Waarderingsverschillen	<u>65.646</u>	<u>69.227</u>
	Stand per 31 december	799.505	715.005
	Deze stand kan worden gesplitst in:		
	Beleggingen in euro	353.674	309.982
	Beleggingen in US-dollar	344.119	331.668
	Beleggingen in Engelse pond	16.787	15.025
	Beleggingen in Japanse yen	<u>84.925</u>	<u>58.330</u>
		799.505	715.005

Futures ten behoeve van de beleggingen in aandelen worden uitsluitend gebruikt om snelle en efficiënte aanpassingen van de (geografische) allocatie te realiseren. Van de per balansdatum lopende futures is de volgende specificatie naar aard en omvang te geven:

Contractgrootte:		
Aandelen aankopen indexfutures	-	20.495

7	Deelnemingen		
	Stand per 1 januari	5.966	5.932
	Bij: aankopen	<u>458</u>	<u>269</u>
		6.424	6.201
	Af: opbrengst verkopen	<u>6.751</u>	<u>535</u>
		- 327	5.666
	Waarderingsverschillen	<u>3.133</u>	<u>300</u>
	Stand per 31 december	2.806	5.966

8	Complementaire beleggingen	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Stand per 1 januari	-	-
	Bij: aankopen	<u>99.331</u>	<u>-</u>
		99.331	-
	Af: opbrengst verkopen	<u>-</u>	<u>-</u>
		99.331	-
	Waarderingsverschillen	<u>- 4.813</u>	<u>-</u>
	Stand per 31 december	94.518	-

9 Liquide middelen

Hieronder zijn opgenomen:

Direct opvraagbare saldi bij banken	17.301	29.274
Valutatermijncontracten	<u>50.297</u>	<u>54.987</u>
Stand per 31 december	67.598	84.261

Het bij valutatermijncontracten genoemde bedrag ad € 50.297 (2003: € 54.987) betreft het ongerealiseerde resultaat op deze contracten. Ultimo boekjaar stonden valutatermijncontracten in dollars uit bij gerenommeerde partijen voor een bedrag van \$ 751 miljoen (2003: \$ 629 miljoen). De resterende looptijd van deze contracten varieert van een maand tot een jaar.

10 Contante waarde vorderingen ex-herverzekering

Stand per 1 januari	8.215	8.829
Bij: rentebijdrage	<u>316</u>	<u>339</u>
	8.531	9.168
Af: aflossingen	<u>900</u>	<u>953</u>
Stand per 31 december	7.631	8.215

De contante waarde vorderingen ex-herverzekering betreft de afkoopwaarde van twee herverzekeringscontracten, contant gemaakt tegen 4% en met een looptijd tot en met het jaar 2026 respectievelijk 2040.

11	Totaal beleggingen	2004		2003	
			(%)		%
	Vastgoed	138.053	7	128.263	6
	Vastgoedmaatschappijen	98.609	5	145.387	7
	Leningen aan Amerikaanse vastgoedmaatschappijen	75.087	4	75.278	4
	Leningen	9.352	-	12.436	1
	Obligaties	873.241	42	935.480	47
	Aandelen	799.505	38	715.005	36
	Deelnemingen	2.806	-	5.966	-
	Complementaire beleggingen	94.518	5	-	-
	Liquide middelen	67.598	3	84.261	4
	Contante waarde vorderingen ex-herverzekering	7.631	-	8.215	1
		<u>2.166.400</u>	<u>104</u>	<u>2.110.291</u>	<u>106</u>
	Opgenomen leningen t.b.v. Amerikaans vastgoed	75.087	4	75.278	4
	Interestdragende schulden	-	-	<u>42.808</u>	<u>2</u>
		2.091.313	100	1.992.205	100

Ultimo 2004 waren effecten met een marktwaarde van circa € 24 miljoen uitgeleend en was de juridische eigendom hiervan overgedragen aan derden. Tot zekerheid van teruglevering was onderpand ontvangen tot een bedrag van circa € 25 miljoen. Bovendien zijn obligaties met een marktwaarde van € 88 miljoen als onderpand verstrekt voor opgenomen leningen ten behoeve van Amerikaans vastgoed.

12 Te vorderen interest

Leningen	311	566
Obligaties	5.657	6.716
Overige	<u>158</u>	<u>187</u>
	6.126	7.469

13 Te vorderen premies

Betreft het saldo van te vorderen € 4.673 en vooruit ontvangen € 682 premies (2003: € 3.926 respectievelijk € 201). Er is geen voorziening voor oninbaarheid opgenomen.

14	Overige activa	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Vorderingen inzake beleggingen	200	234
	Vorderingen inzake waardeoverdrachten	2.660	2.162
	Depotrekening Robeco	2.865	2.714
	Belastingen	7.448	23
	Overige activa	1.881	2.712
	Diverse vorderingen	<u>611</u>	<u>493</u>
		15.665	8.338

De depotrekening Robeco betreft de vordering uit hoofde van de bij genoemde beleggingsmaatschappij ondergebrachte pensioenrekeningen uit de Flexibele Uittredingsregeling. Het bedrag van deze vordering zal worden aangewend voor de aankoop van (pre-)pensioen.

15 Opgenomen leningen ten behoeve van Amerikaans vastgoed

	Stand per 1 januari	75.278	47.538
	Bij: opnamen	<u>75.012</u>	<u>90.002</u>
		150.290	137.540
	Af: aflossingen	<u>68.093</u>	<u>50.462</u>
		82.197	87.078
	Waarderingsverschillen	<u>- 7.110</u>	<u>- 11.800</u>
	Stand per 31 december	75.087	75.278

Ultimo 2004 zijn deze gelden geleend tegen gemiddeld 2,7%, de looptijd varieert van 6 maanden tot 2 jaar.

Daarnaast is voor circa \$ 49 miljoen (2003: \$ 87 miljoen) geleend en door middel van leningen geïnvesteerd in Amerikaanse vastgoedmaatschappijen, waarbij de geldstromen rechtstreeks plaatsvinden tussen de betreffende bank en de vastgoedmaatschappijen. Daarvan is het risico voor circa \$ 37 miljoen (2003: \$ 37 miljoen) door deelnemende partners overgenomen.

16	Interestdragende schulden	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Bedrijfsspaarregelingen Stork	-	42.808

De gelden van Stichting Bedrijfsspaarregelingen Stork waren in 2004 geleend tegen 3,9% (2003: 4,5%). Deze lening is ultimo 2004 afgelost.

17	Overige schulden		
	Projecten in ontwikkeling	470	200
	Voorziening onderhoud vastgoed	1.000	3.041
	Belastingen en sociale lasten	1.623	1.581
	Niet opgevraagde pensioenrechten	405	312
	Diversen inzake beleggingen	3.114	1.458
	Diversen	<u>3.478</u>	<u>7.566</u>
		10.090	14.158

18	Pensioenvermogen		
	Het pensioenvermogen kan als volgt worden gespecificeerd:		
	Reserve algemene risico's	75.448	63.222
	Beschikbare beleggingsreserve	145.346	-
	Voorziening aanpassing actuariële grondslagen	-	81.600
	Technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer	53.267	48.781
	Contante waarde pensioenverplichtingen	<u>1.832.944</u>	<u>1.803.976</u>
	Totaal pensioenvermogen	2.107.005	1.997.579

Onderdeel van het pensioenvermogen is de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Tot en met het boekjaar 1998 werden pensioenverplichtingen gefinancierd op basis van het 65-x systeem, waardoor er sprake is van een financieringsachterstand. Vanwege een wijziging in de Pensioen- en spaarfondsenwet is het sinds 2000 niet meer toegestaan om het 65-x systeem te hanteren. Pensioenfonds Stork heeft tot en met het jaar 2009 de tijd om de financieringsachterstand weg te werken. Het verschil tussen de contante waarde gefinancierde pensioenverplichtingen en de contante waarde van de tijdsevenredige pensioenaanspraken bedraagt ultimo 2004 € 54,4 miljoen.

Vorengenoemd bedrag betreft het nog te financieren pensioen. De achterstand in financiering zal op basis van de in het premie-/financieringsbeleid vastgestelde uitgangspunten worden gefinancierd. Ultimo 2003 was het bovengenoemde verschil ad € 91,2 miljoen samengesteld uit twee posten: € 24,0 miljoen voor de aan te passen leeftijdsterugstelling voor vrouwen met 1 jaar extra en € 67,2 miljoen voor de nog te financieren pensioenen. Het Bestuur heeft in 2004 besloten dat de huidige leeftijdsterugstelling voor vrouwen van 1 jaar voldoende prudent is waardoor de contante waarde van de tijdsevenredige pensioenaanspraken met € 24 miljoen is verlaagd.

In de contante waarde pensioenverplichtingen werden tot en met 2003 bedragen meegenomen (de aanvullende pensioenregelingen) die voor rekening en risico van de deelnemers worden belegd. Bij beëindiging van de deelneming (anders dan door overlijden) of bij pensionering wordt het saldo aangewend voor de aankoop van pensioen. Omdat deze bedragen niet voor rekening en risico van Pensioenfonds Stork worden belegd, is besloten dit vermogen ad € 53,3 miljoen (2003: € 48,8 miljoen) met ingang van het boekjaar 2004 als een aparte technische voorziening binnen het pensioenvermogen te presenteren. Omdat er uiteindelijk pensioen voor wordt ingekocht wordt, uit prudente overwegingen, deze voorziening wel betrokken bij de toetsing van het vermogen versus de verplichtingen. Ten aanzien van het saldo van deze technische voorziening kan het volgende verloop worden gegeven (x € 1 miljoen):

	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Stand per 1 januari	48,8	41,9
Stortingen	7,5	9,1
Kosten	- 0,3	- 0,3
Waardemutatie	3,2	2,2
Omzetting in pensioen	<u>- 5,9</u>	<u>-4,1</u>
Stand per 31 december	53,3	48,8

Verder was in het pensioenvermogen de voorziening aanpassing actuariële grondslagen opgenomen. Jaarlijks werd € 11,4 miljoen aan deze voorziening onttrokken ten behoeve van de gedeeltelijke financiering van de financieringsachterstand. In 2004 is de premie verhoogd met een opslag ter financiering van de financieringsachterstand waardoor deze voorziening haar functie heeft verloren en is vrijgevallen ten gunste van de reserves.

De beschikbare beleggingsreserve bedraagt ultimo 2004 € 145 miljoen. De beoogde omvang van de beleggingsreserve is afhankelijk van de beleggingsmix en bedraagt ultimo 2004 € 425 miljoen (2003: € 336 miljoen). Ten behoeve van het opheffen van het reservetekort is in juni 2003 een herstelplan ingediend bij de toezichthouder. De toezichthouder heeft het herstelplan goedgekeurd.

**4.5.2 Toelichting op het mutatieoverzicht pensioenvermogen
(x € 1.000)**

1	Premies	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Deelnemers	31.647	31.269
	Bedrijven	37.292	36.667
	Koopsommen	<u>1.259</u>	<u>1.426</u>
		70.198	69.362
3	Directe beleggingsopbrengsten		
	Vastgoed	9.904	10.536
	Vastgoedmaatschappijen	6.993	5.560
	Leningen vastgoedmaatschappijen	3.059	1.657
	Leningen	901	1.043
	Obligaties	13.500	13.571
	Aandelen	1.598	1.885
	Deelnemingen	293	651
	Complementaire beleggingen	- 41	-
	Liquide middelen	1.468	2.640
	Contante waarde vorderingen ex-herverzekering	<u>315</u>	<u>339</u>
		37.990	37.882
	Betaalde interest leningen vastgoedmaatschappijen	1.651	1.041
	Betaalde interest	3.839	2.835
	Kosten vermogensbeheer	<u>741</u>	<u>707</u>
		31.759	33.299
4	Uitkeringen		
	Ouderdomspensioen	54.463	51.989
	Nabestaandenpensioen	24.868	24.155
	Wezenpensioen	302	319
	Vroegpensioen	4.391	3.492
	Arbeidsongeschiktheidspensioen	2.833	2.857
	Afkoopsommen	<u>754</u>	<u>745</u>
		87.611	83.557

5 Uitgaande waardeoverdrachten

Van de in 2004 uitgegane waardeoverdrachten heeft € 27,5 miljoen betrekking op collectieve waardeoverdrachten van de bedrijven Csi industries B.V., NEM Energy Services B.V., Stork MPS B.V., Stork Services B.V., Townsend Engineering B.V. en Jacobs Nederland B.V. (gedeeltelijk).

6	Kosten	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Salarissen en sociale lasten	2.234	2.229
	Overige personeelskosten	<u>376</u>	<u>254</u>
	Totale personeelskosten	2.610	2.483
	Huisvesting	278	265
	Automatisering	912	427
	Accountant	163	48
	Actuaris	181	169
	Contributie PVK	102	156
	Overige administratiekosten	<u>318</u>	<u>244</u>
		4.564	3.792
	Beheervergoeding beleggingen voor rekening en risico deelnemers	- 287	- 268
	Toewijzing aan kosten vermogensbeheer	- 741	- 707
	Vrijval voorzieningen	<u>-</u>	<u>- 1.600</u>
		3.536	1.217

Met ingang van 2004 wordt de beheervergoeding, die Pensioenfonds Stork ontvangt over de bedragen die voor rekening en risico van de deelnemers worden belegd, verantwoord onder de kosten. Tot en met 2003 werd deze vergoeding verantwoord onder de directe beleggingsopbrengsten. De vergelijkende cijfers 2003 zijn aangepast.

7	Indirecte beleggingsopbrengsten	<u>2004</u>	<u>2003</u>
	Vastgoed	4.323	4.367
	Vastgoedmaatschappijen	- 10.751	- 32.009
	Leningen vastgoedmaatschappijen	- 20.908	- 11.800
	Leningen	- 58	- 253
	Obligaties	42.834	7.641
	Aandelen	65.646	69.227
	Deelnemingen	3.133	300
	Complementaire beleggingen	- 4.813	-
	Liquide middelen	237	1.481
	Opgenomen leningen vastgoedmaatschappijen	7.110	11.800
	Derivaten	- 736	55
	Valutatermijn-affaires	<u>41.987</u>	<u>101.036</u>
		128.004	151.845
	Overige mutaties	<u>2.500</u>	<u>- 376</u>
		130.504	151.469

4.6 Algemene opmerkingen

Omzet	<u>2004</u>	<u>2003</u>
Premie-inkomsten	70.198	69.362
Directe beleggingsopbrengsten	<u>31.759</u>	<u>33.299</u>
	101.957	102.661

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de eerder genoemde verplichtingen is Pensioenfonds Stork voor € 0,2 miljoen verplichtingen aangegaan betreffende te ontwikkelen vastgoed(maatschappijen). Daarnaast is voor \$ 0,9 miljoen een verplichting aangegaan betreffende deelnemingen. Tenslotte zijn er huurverplichtingen van € 0,6 miljoen variërend van 1 tot en met 3 jaar.

Personeelsleden

Ultimo 2004 bedroeg het aantal personeelsleden 38 (ultimo 2003: 39). Rekening houdend met het aantal parttimers gaat het hierbij om 34,3 mensjaren (ultimo 2003: 36,8 mensjaren).

Beloningen Bestuurders

Aan de functie van bestuurslid is geen bezoldiging verbonden.

Financieringsovereenkomst met Stork N.V.

Uit hoofde van de financieringsovereenkomst is:

- Pensioenfonds Stork verplicht tot nakoming en uitvoering van het pensioenreglement.
- Stork N.V. gehouden tot het waarborgen van de verplichtingen van de aangesloten ondernemingen waarin Stork N.V. een meerderheidsbelang heeft jegens Pensioenfonds Stork, voortvloeiende uit de statuten of het reglement van Pensioenfonds Stork dan wel uit de met die ondernemingen gesloten overeenkomsten zoals genoemd in de statuten van Pensioenfonds Stork.

Vaststelling

Het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Stork heeft de jaarrekening 2004 vastgesteld in de vergadering van 22 april 2005.

Amersfoort, 22 april 2005

Namens het Bestuur
drs. J.C.M. Schönfeld, voorzitter
J.C. Plat, secretaris

5 Accountantsverklaring

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Stork, Amersfoort

Accountantsverklaring

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2004 van Stichting Pensioenfonds Stork te Amersfoort gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat ondermeer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het pensioenvermogen op 31 december 2004 en van de wijzigingen daarin over 2004, in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 B.W.

Utrecht, 22 april 2005

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

6 Actuariële verklaring

Dit is een verklaring als bedoeld in hoofdstuk 4 van de Actuariële Principes Pensioenfondsen, zoals die in februari 1997 door De Nederlandsche Bank zijn gepubliceerd en waaraan met de circulaire van 30 september 2002 en de beleidsregel toepassing hoofdlijnennota 2004 en 2005 van 21 oktober 2004 een nadere invulling is gegeven.

Wij hebben de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2004 van Stichting Pensioenfonds Stork gecontroleerd. De voorziening pensioenverplichtingen (op basis van 65-x) is gelijk aan € 1.886.211⁶. De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld overeenkomstig de in dit jaarverslag en onder punt 1 van staat 3.400 vermelde methoden en grondslagen.

De voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2004 is als geheel op voldoende voorzichtige grondslagen berekend. Wij zijn van oordeel dat deze voorziening een juist beeld geeft van de omvang van de per 31 december 2004 op het pensioenfonds rustende pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds beschikt per 31 december 2004 over voldoende middelen ter dekking van de ondergrens aan de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve algemene risico's.

De daarnaast aanwezige beleggingsbuffer, die dient voor het opvangen van de mogelijke waardedalingen van zakelijke waarden en vastrentende waarden, bevindt zich per 31 december 2004 onder het benodigde niveau. De omvang van het reservetekort is in het boekjaar afgenomen.

Amsterdam, maart 2005

Hewitt Associates B.V.

⁶ Dit bedrag is gelijk aan de in het jaarverslag genoemde voorziening gefinancierde pensioenverplichtingen van € 1.832.944 en de technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer van € 53.267. De genoemde bedragen zijn in € 1.000.

7 Aangesloten ondernemingen

	Groepsindeling per 31 december 2004	Gekozen Bestuursleden
Groep 1	Prints, Poultry & Food en Aerospace Fokker Elmo B.V. Fokker Services B.V. Stork Aerospace Group B.V. Stork Digital Imaging B.V. Stork Fokker AESP B.V. Stork Food & Dairy Systems B.V. Stork Industrial Components B.V. Stork PMT B.V. Stork Prints B.V. Stork Product Engineering B.V. Stork PWV B.V. Stork SP Aerospace B.V. Stork Thermeq B.V. Stork Titan B.V. Stork Veco B.V.	M.W.P. Lem
Groep 2	Technical Services en Corporate Services Conrad Stork Beheer B.V. Friday Eurotech Beheer B.V. HW Technics B.V. Koninklijke Machinefabriek Stork B.V. Stichting Sociaal Kader Stork N.V. Stork Bronswerk B.V. Stork Construction Materials Technology B.V. Stork FDO B.V. Stork Gears & Services B.V. Stork Industry Services B.V. Stork Industry Specialists B.V. Stork Materieel B.V. Stork Mobiel 1 B.V. Stork PSD B.V. Stork RMO B.V. Stork Sales & Rental Services B.V. Stork Special Products B.V. Stork Trading B.V. Stork Turbo Blading B.V. Stork Turbo Services B.V.	J.C. Plat

Stork WorkSphere B.V.
Stork WorkSphere Beheer B.V.
Stork WorkSphere ICT Beheer B.V.
Tonnen Vlaardingen B.V.
Wierikx Hydraulische Montage B.V.

Niet geconsolideerde ondernemingen

Berkhof Heerenveen B.V.
Bronswerk Heat Transfer B.V.
Carlisle Friesland B.V.
Gras Montagetechniek B.V.
Hamilton Sundstrand Customer Support Center Maastricht B.V.
Jacobs Advanced Manufacturing B.V.
SDL International Nederland B.V.
Siemens Demag Delaval Turbomachinery B.V.
Stork GLT v.o.f.
Stork Plastics Machinery B.V.
Tredegar Film Products B.V.
Ventilatoren Sirocco Howden B.V.
Wärtsilä Nederland B.V.

Mutaties

Met betrekking tot de aangesloten ondernemingen hebben zich in het verslagjaar de volgende mutaties voorgedaan:

- de nieuwe aansluitingen van Stork Construction Materials Technology B.V. en Stork SP Aerospace B.V.;
- de beëindiging van de aansluiting van Klarex Technology B.V. wegens beëindiging van de bedrijfsactiviteiten;
- de beëindiging van de aansluiting van Jacobs Nederland B.V. wegens de oprichting van een eigen ondernemingspensioenfonds;
- de beëindiging van de aansluitingen van Stork Aludra B.V., Stork Electronics B.V. en Stork Industrial Modules B.V. wegens overgang naar een van de twee bedrijfstakpensioenfonds;
- de naamswijziging van Gras Kunststoftechniek B.V. in Gras Montagetechniek B.V.

8 Historisch overzicht kengetallen

Kengetallen

	2004	2003	2002	2001	2000
Bedragen (x € 1 miljoen)					
Pensioenvermogen	2.107	1.998	1.833	1.991	2.028
Technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer	53	49	42	37	28
Contante waarde gefinancierde pensioenaanspraken	1.833	1.804	1.742	1.676	1.569
Dekkingsgraad (in %) op basis van gefinancierde pensioenaanspraken	112	108	103	116	127
Contante waarde tijdsevenredige pensioenaanspraken	1.888	1.895	1.847	1.793	1.696
Dekkingsgraad (in %) op basis van tijdsevenredige pensioenaanspraken	109	103	97	109	118
Premies	70	69	64	61	60
Waardeoverdrachten (per saldo)	- 32	- 5	- 14	1	26
Uitkeringen	88	84	79	73	68
Totaal aan verrichte uitkeringen	131	107	110	141	149
Totaal beleggingen	2.166	2.110	1.915	2.036	2.071
Directe beleggingsopbrengsten	32	34	44	81	91
Indirecte beleggingsopbrengsten	130	151	- 170	- 103	- 49
Totale beleggingsopbrengsten	162	185	- 126	- 22	42
Rendement (in %)					
Totaal rendement	8,5	10,0	- 6,3	- 1,0	2,2
WM-Universum	9,9	10,7	- 8,1	- 2,8	2,6
Aantallen					
Aangesloten ondernemingen	54	57	61	70	80
Deelnemers	13.134	14.232	15.907	16.524	16.714
Gewezen deelnemers met recht op uitgesteld pensioen	26.797	27.425	27.443	26.481	28.615
Pensioengerechtigden	14.777	15.278	15.066	14.891	14.785
Gemiddelde leeftijd	46,1	45,7	45,1	44,5	44,3
Arbeidsongeschiktheid					
Aantal arbeidsongeschikte deelnemers per 31 december					
<u>Leeftijd</u>					
25 - 35 jaar	16	16	15	19	18
35 - 45 jaar	79	71	68	67	66
45 - 55 jaar	183	161	160	155	187
55 - 65 jaar	474	408	409	434	445
	752	656	652	675	716
Ten opzichte van valide deelnemers (%)	5,7	4,6	4,1	4,1	4,3
Invalideitpensioenen (x € 1.000)	2.833	2.857	2.607	2.420	2.368

Ingegane pensioenen

Aantallen per 31 december	2004	2003	2002	2001	2000
Ouderdompensioenen	8.129	8.704	8.635	8.564	8.469
Nabestaandenpensioenen	5.546	5.603	5.525	5.423	5.395
Wezenpensioenen	186	172	169	173	168
Vroegpensioenen	164	143	85	56	37
Arbeidsongeschiktheidspensioenen	752	656	652	675	716
	14.777	15.278	15.066	14.891	14.785

Verrichte uitkeringen

Uitkeringen, inclusief toeslagen

(x € 1 miljoen)

Ouderdompensioenen	54,5	52,0	49,7	46,9	44,1
Nabestaandenpensioenen	24,8	24,2	22,8	21,5	20,1
Wezenpensioenen	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vroegpensioenen	4,4	3,5	2,4	1,4	0,7
Arbeidsongeschiktheidspensioenen	2,8	2,9	2,6	2,4	2,4
Afkoopsommen	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
	87,6	83,6	78,6	73,2	68,3
Uitgaande waardeoverdrachten	34,9	14,3	22,0	13,0	13,0

Uitkeringen ten laste van
andere instanties (x € 1 miljoen)

Sociale Verzekeringsbank ⁷	-	-	-	45,2	58,3
Gemeenschappelijk Administratiekantoor	6,3	7,1	7,6	7,9	7,9
Overige instanties	1,8	1,8	1,7	1,6	1,0
Totaal aan verrichte uitkeringen	130,6	106,8	109,9	140,9	148,5

Pensioengegevens

	2005	2004	2003	2002	2001
Franchise (€)	16.215	15.781	15.781	15.284	14.775
Maximum pensioengevend salaris	135.661	132.030	132.030	127.874	123.610
Premie (%)	25,68	19,68 ⁸	19,68	16,68	15,68
Toeslag (%)	0,39	0,0	1,0	2,5	2,35

⁷ Tengevolge van gewijzigde wetgeving heeft Pensioenfonds Stork de doorbetaling van uitkeringen van de Sociale Verzekeringsbank per 1 oktober 2001 moeten beëindigen.

⁸ Het premiepercentage is per 1 april 2004 verhoogd tot 24,68%.

Aandelen

Door ondernemingen uitgegeven eigendomsbewijzen. De via het uitgeven van aandelen ontvangen financiële middelen behoren tot het eigen vermogen van ondernemingen. Zij dragen dan ook geen rente, maar leveren veelal een dividenduitkering op.

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Een nota waarin het bedrijfsplan van een pensioenfonds wordt beschreven en waarin onder andere aandacht wordt besteed aan de pensioenregeling, de financiële opzet en sturingsmiddelen, de uit de verplichtingen voortvloeiende risico's, de inrichting van de uitvoeringsorganisatie alsmede de interne beheersing- en controlesystemen.

Actuariële grondslagen

De rekenrente en de actuariële kanssystemen, die bij de berekening van de hoogte van de pensioenpremie en de contante waarde pensioenverplichtingen worden gehanteerd.

Actuariële kanssystemen

De veronderstellingen die ter zake van sterfte, gehuwdheid, arbeidsongeschiktheid en dergelijke worden gemaakt.

ALM-studie

Is een studie waarin in onderlinge samenhang de ontwikkeling van de beleggingen en verplichtingen wordt geanalyseerd ter toetsing van het premie-, indexatie- en beleggingsbeleid.

Backservicehiaat

Tot 1999 werd de financiering van een aan een bepaald jaar toe te rekenen pensioenopbouw uitgesmeerd over de periode vanaf dat jaar tot de pensioendatum. Hierdoor is de pensioenopbouw pas geheel gefinancierd op de pensioendatum. De achterstand in financiering die hierdoor ontstaat wordt backservicehiaat genoemd.

Backservicepensioen

Van het op de pensioendatum toe te kennen pensioen wordt elk jaar een gedeelte opgebouwd, gebaseerd op de pensioengrondslag en het opbouwpercentage. Daarbij kan rekening worden gehouden met de achterliggende deelnemersjaren. Als dat het geval is, wordt het pensioen dat wordt toegekend vanwege die achterliggende jaren het backservicepensioen genoemd. Het kenmerk van een middelloonregeling is dat geen backservicepensioen wordt opgebouwd.

Beurswaarde

De waarde van obligaties en aandelen tegen de op enig moment geldende beurskoersen.

Het Circuit

Een samenwerkingsverband van pensioenuitvoerders die waardeoverdrachten bij wisseling van werkgever uitvoeren volgens uniforme overeengekomen procedures en rekenregels.

Complementaire beleggingen

Met deze term worden beleggingen bedoeld die een aanvullend karakter hebben op de bestaande beleggingsportefeuille. Dit kan zijn omdat de combinatie van risico en rendement van deze beleggingen substantieel anders is of omdat de rendementen van deze beleggingen niet gelijktijdig een opwaartse of neerwaartse beweging maken met de bestaande beleggingen in de portefeuille (lage correlatie).

Contante waarde pensioenverplichtingen

De waarde op dit moment van de in de toekomst aan pensioengerechtigden uit te keren bedragen, rekening houdend met de actuariële grondslagen.

Credits

Credits zijn obligaties uitgegeven door bedrijven en financiële instellingen met een kredietkwalificatie van Standard & Poor's van BBB of hoger.

Dekkingsgraad

De verhouding tussen het pensioenvermogen en de contante waarde pensioenverplichtingen. Dit getal geeft aan de mate waarin het fonds buffers heeft om in de toekomst aan haar verplichtingen te kunnen voldoen verhoogd met de technische voorziening voor rekening en risico van de deelnemer.

Derivaten

Financiële producten die alleen kunnen bestaan bij de gratie van een ander product ofwel de onderliggende waarde. De prijsontwikkeling is (mede) afhankelijk van de prijsontwikkeling van de onderliggende waarde. Een ander woord voor derivaten is afgeleid product, zoals opties, futures en termijncontracten. Het zijn verhandelbare rechten en/of plichten.

Direct rendement/totaal rendement

Direct rendement heeft betrekking op de directe opbrengsten uit beleggingen in de vorm van rente, dividend en huren, uitgedrukt in een percentage van de waarde van die beleggingen. In het begrip totaal rendement wordt ook de waardeverandering van de beleggingen meegenomen. Bij het effectief rendement op vastrentende beleggingen wordt tenslotte ook nog rekening gehouden met het patroon van de nog te ontvangen aflossingen en rentebetalingen.

Financieel toetsingskader

Door de toezichthouder opgestelde beleidsregels voor de toetsing van de financiële positie van een pensioenfonds.

Franchise

Het gedeelte van het salaris waarvoor de AOW/Anw in pensioen voorziet.

Futures

Een overeenkomst waarbij de koper en verkoper zich verplichten op een toekomstige datum een vermogenstitel te (ver)kopen tegen een vooraf vastgestelde prijs.

Hedgefonds

Beleggingsfondsen waarvan de beleggingsstrategie zowel op stijgende als op dalende effectenkoersen is gericht.

High Yields

Dit zijn obligaties uitgegeven door bedrijven en financiële instellingen met een kwaliteit beneden investment grade ofwel met een rating van Standard & Poor's van BB en lager. Obligaties van overheden van opkomende landen zijn in kwaliteit vaak vergelijkbaar maar die vallen onder de categorie Emerging Markets bonds.

Kostendekkende premie

De in het nieuwe financieel toetsingskader (nFTK) gedefinieerde premie die benodigd is om de kosten van de pensioenregeling te dekken. Deze bestaat uit de actuariael benodigde premie, nodig voor de pensioeninkoop, een opslag voor het bereiken c.q. in stand houden van een vereist eigen vermogen en een opslag voor uitvoeringskosten.

Leningen

Leningen waarvan de voorwaarden (in casu het bedrag, de looptijd, de rente en dergelijke) in onderling overleg worden vastgesteld tussen geldnemer en geldgever.

Middelloonsysteem

Systeem waarbij op basis van het gemiddeld over de diensttijd verdiende salaris een pensioen wordt opgebouwd.

MSCI

Internationaal erkende indices waaraan beleggers hun eigen prestaties kunnen afmeten. De index wordt geleverd door Morgan Stanley & Co. Inc. en Capital International Perspective, S.A..

Obligaties

Bewijs van lening aan overheid of bedrijfsleven met een openbare notering.

Pensioengrondslag

Het deel van het vaste jaarsalaris dat resteert na aftrek van de franchise. Over de pensioengrondslag wordt premie geheven en worden pensioenaanspraken verleend.

Pensionfund governance

Het geheel van regels voor bestuur van, zeggenschap over, verantwoording door en toezicht op pensioenfondsen.

Pensioenverplichtingen

De in de toekomst aan pensioengerechtigden uit te keren bedragen.

Rekenrente

Het rentepercentage dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de contante waarde van de pensioenverplichtingen.

Small- en Midcaps

Dit zijn ondernemingen waarvan de marktkapitalisatie (aantal uitstaande aandelen x huidige koers) niet boven een vooraf bepaald maximum komt. In het geval van smallcaps ligt dit maximum veelal rond € 1 miljard en bij midcap ondernemingen meestal tussen de € 1 miljard en € 5 miljard.

Sterftetafel

Tabel opgesteld door het Actuarieel Genootschap op basis van waarnemingen in een bepaalde periode, aangevend per leeftijd de kans om binnen het jaar te overlijden. Onderscheid wordt gemaakt in de tabel voor de Gehele Bevolking Mannen (GBM) en die voor de Gehele Bevolking Vrouwen (GBV). Een tabel waarbij geen onderscheid wordt gemaakt naar geslacht vormt een unisekstabel.

Vastrentende waarden

Waardepapieren, meestal (obligatie)leningen, waarop gedurende de looptijd een (meestal) vast rentepercentage aan rente wordt betaald door degene die het geld heeft geleend.

Waardeoverdracht

Het overhevelen van de waarde van de bij de oude werkgever opgebouwde pensioenaanspraken naar de pensioenverzekeraar van de nieuwe werkgever ter inkoop van geïndexeerde pensioenaanspraken.

Waarderingsverschillen

Dit betreft de gerealiseerde en ongerealiseerde vermogensresultaten van de beleggingen. De gerealiseerde vermogensresultaten zijn de resultaten bij verkoop. De ongerealiseerde vermogensresultaten bestaan uit de verantwoording van de aanpassing van de actuele waarde van de beleggingen in het boekjaar.

Pensioenfonds Stork

Correspondentie-adres

Postbus 398
3800 AJ Amersfoort

Bezoekadres

"Beekhove", Stadsring 191-195
Amersfoort

Telefoon (033) 4 798 798

Telefax (033) 4 798 777

Internet www.pensioenstork.nl

E-mail sps@pensioenstork.nl

Uw inspanning van nu onze inzet voor later